

Osavuosisikatsaus 1.1.-30.6.2025

OSAVUOSIKATSAUS I/2025

VIROLAHDEN KUNTA

Sisällysluettelo

1.	YLEINEN TILANNEKUVA	3
1.1	Toimintaympäristön muutokset ja kehitysnäkymät.....	3
1.2	Väestökehitys ja työllisyystilanne	10
1.3	Elinkeino toiminnan kehitys	11
1.4	Kunnan kehittämishankkeet	12
1.5	Tuloslaskelma, kunnan taloustilanne ja rahoitusasema	13
1.6	Virolahden kuntastrategia 1.1.2024 alkaen	17
	Kuntastrategian painopisteet ja niiden toteuma-arviointi 1.1.-30.6.2025	18
2	KÄYTTÖTALouden TOTEUMAT 30.6.2025.....	26
2.1	YLEISHALLINTO.....	26
	100 Vaalit	26
	110 Tarkastustoimi.....	27
	120 Kunnanvaltuusto	28
	130 Keskushallinto	29
	135 Työllisyyspalvelut	30
	136 Kotouttamispalvelut.....	31
	140 Maaseutupalvelut	32
	160 Elinkeinopalvelut.....	33
	170 Museopalvelut.....	34
	200 Talouspalvelut	36
	220 Henkilöstöpalvelut	38
	Yleishallinto yhteensä	40
2.2	SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT.....	41
	400 Hallinto – Sivistys- ja hyvinvointipalvelut.....	41
	401 Palvelut - varhaiskasvatus ja esiopetus	42
	405 Erityisavustus	44
	412 Erityisavustus	46
	420 Lukio	47
	426 Hyvinvointipalvelut	48
	430 Vapaa sivistys	49
	440 Joukkoliikenne.....	50
	450 Kirjastopalvelut	51
	460 Kulttuuripalvelut	52
	470 Liikuntapalvelut.....	53
	480 Nuorisopalvelut.....	55
	40 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä.....	56
2.3	TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT.....	57
	500 Keskitetyt hallinto- ja talouspalvelut.....	57
	510 Maankäyttö	57
	520 Toimitilat	58
	Tavoitteet	58
	530 Yhdyskuntatekniikka	60
	535 Jätehuolto.....	60
	540 Liikelaiteet.....	61
	560 Yksityistiet	62
	570 Ympäristöpalvelut	62

590 Rakennusvalvonta	63
50 Tekniset ja ympäristöpalvelut yhteensä.....	64
2.4 KÄYTTÖTALouden BUDJETTIYHTEENVETO 1.1.-30.6.	65
3. INVESTOINNIT HANKKEITTAIN	66

1. YLEINEN TILANNEKUVA

1.1 Toimintaympäristön muutokset ja kehitysnäkymät

Yleiset talouden suhdannenäkymät 30.6.2025 ¹

Valtiovarainministeriön (VM) 16.6.2025 julkaiseman kesän 2025 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui vuonna 2024 vuositasolla 0,1 prosenttia, mutta talous kääntyi kasvuun ja BKT:n odotetaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025. Kulutusta lisäävät inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja veronalennukset. BKT kasvaa VM:n kesän ennusteiden mukaan 1,5 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän keskimäärin noin 0,5 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen seuraavan viiden vuoden ajan. Vuonna 2025 alijäämä syvenee hieman viime vuodesta, mikä johtuu kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin kohdistuvista leikkauksista. Kuntatalouden alijäämä kasvaa 0,6 prosenttiin vuonna 2025. Tulevien vuosien näkymät ovat kuitenkin haastavat: ennusteiden mukaan alijäämä lievenee 0,5 prosenttiin vuonna 2026, mutta syvenee jälleen 0,6 prosenttiin vuonna 2027. Kulutusmenoja kasvattaa tarkasteluvuosina etenkin kunta-alan palkankorotuksista aiheutuva hintojen kasvu. Määräaikaisten valtionosuusleikkausten päätyttyä kuntahallinnon alijäämä supistuu vain hieman keskipitkällä aikavälillä.

Vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle siirtyivät työ- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen sekä laajennettu rahoitusvastuu työttömyysetuuksista. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin yhä koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskussa syntyvyyden pitkäaikaisen alenemisen seurauksena. Palvelutarpeen väheneminen ei kuitenkaan todennäköisesti johda vastaaviin säästöihin kustannuksissa muun muassa erityisen tuen tarpeen kasvun, supistuneen kouluverkoston ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun vuoksi.

Henkilöstövaltaisella kuntasektorilla palkkaratkaisulla on merkittävä vaikutus kustannuskehitykseen. Palkkaratkaisun seurauksena työvoimakustannusten arvioidaan nousevan 2,78 % vuonna 2025, 3,18 % vuonna 2026 ja 3,85 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen sopimuspalkkaindeksin erityisesti vuosina 2027–2028. Myös muut tekijät vaikuttavat kuntahallinnon kulutusmenojen hintakehitykseen. Esimerkiksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päätyminen ja niiden uudelleenneuvottelut vähentävät kuntien vuokratuloja arviolta 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Myös investointipaineet lisäävät menoja erityisesti kasvukeskuksissa. Kuntien investoinnit kohdistuvat pääosin rakennuksiin, teihin ja muuhun perusinfrastruktuuriin. Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksilla valtio on sitoutunut tukemaan kaupunkiseutujen saavutettavuutta ja kestävää liikkumista edistäviä hankkeita.

Verotulot ovat kuntien tärkein tulonlähde. Vuonna 2025 niiden kasvua jarruttaa ennakoitua hitaampi talouden elpyminen ja yhteisöverotulojen supistuminen, ja kuntien verotulojen kasvun arvioidaan jäävän noin 1,4 prosenttiin. Kun suhdannetilanne kohenee, verotulojen kasvu piristyy arviolta 6 prosenttiin vuonna 2026 ja pysyy keskimäärin hieman alle 4 prosentissa vuosina 2027–2029. TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuntien valtiolta saamia tulonsiirtoja vuonna 2025. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuja leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen säätötoimenpiteiden vuoksi. Kun määräaikaisten valtionosuusleikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, kuntahallinnon alijäämä supistuu hieman, ensin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2028 ja edelleen 0,4 prosenttiin vuonna 2029. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina. Ennusteeseen liittyy useita riskejä. Kuntahallinnon menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja

¹ Valtiovarainministeriön julkaisu – 2025:30 Taloudellinen katsaus kesä 2025
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-867-5>

rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Keskeisimmät vaikuttimet Virolahden kunnan toimintaan ja talouteen

Virolahti lähti toimintavuoteen 2025 haastavassa tilanteessa: hyvinvointialueuudistuksen aiheuttama rahoitusepätasapaino sekä Ukrainan sodan jatkumisen myötä kasvaneet turvallisuusuhat Venäjällä ja rajoitukset itärajan liikenteessä määrittivät pitkälti kunnan rahoitusasemaa ja toimintaympäristöä. Toimintaympäristön muutoksiin reagoitiin vuonna 2023 päivittämällä Virolahden kuntastrategia vuodesta 2024 alkaen. Keskeisimpänä tavoitteena on valituilla toimenpiteillä tasapainottaa kunnan talous ja toiminta siten, että kuntalaisten verotus pysyy kohtuullisella tasolla.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullutta hyvinvointialueuudistusta edeltävän Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymän kustannustason kohtuuton nousu vuosina 2021 ja 2022 on suurin Virolahden taloudellista ahdinkoa selittävä tekijä. Yksistään Virolahdella vuotuiset sote-kustannukset kasvoivat aiemmasta tasosta noin kahtena peräkkäisenä vuotena yhteensä yli 3 miljoonaa euroa (noin 11 miljoonasta eurosta lähes 14 miljoonaan euroon). Näin ollen hyvinvointialueuudistuksen epäterveet ohjausvaikutukset, erityisesti sote-toimijan intressi turvata tulevan hyvinvointialueen rahoitusta, johtivat koko Kymenlaaksossa katastrofaaliseen lopputulemaan suhteessa muihin Suomen alueisiin. Valtionosuuksien (ml. OKM:n valtionosuus) taso on jäänyt koko maakunnassa huomattavan paljon alhaisemmaksi vuodesta 2023 alkaen kuin muissa maakunnissa.

Virolahdelle pienenä kuntana valtionosuuksien romahtaminen ja verotulojen suhteellisen osuuden näin huomattava merkityksen kasvu peruspalveluiden rahoittamiseksi ja ylläpitämiseksi on haastava yhtälö, sillä edellä kuvatun kaltaiset suhdanne- ja toimintaympäristömuutokset aiheuttavat suhteettoman suuria ennakoimattomia suunnittelun haasteita sekä talouteen että toimintaan. Suomen kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisen alueen (koko Kymenlaakso) kuntien elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi ja asukkaiden peruspalveluiden turvaamiseksi tarvitaankin ehdottomasti myös suoria kohdennettuja alueellisia tukitoimia. Taloushaasteet altistavat valitettavasti alueen kunnat sellaisille epäterveille riskeille, joilla voi olla myös kansallisen turvallisuuden näkökulmasta jopa kohtalokkaat seuraukset.

Kunnallisveron korotuksia on talouden tasapainottamiseksi Virolahdella tehty jo proaktiivisesti, samoin kiinteistöveroja on korotettu. Kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun ja kohtuullisen verorasituksen näkökulmasta merkittävää veroasteen nostoa tulisi voida välttää, vaikkakin talouden tasapainoon saattaminen voi sitäkin väliaikaisesti edellyttää. Kymenlaakson kuntavertailussa Virolahti verottaa kuntalaisiaan jo suhteellisesti ylivoimaisesti raskaimmin. Kiinteistöveroja tarkasteltiin alueellisesti ja näihin kohdistettiin maltillisia korotuksia myös vuodelle 2025. Tuoreimpien Kuntaliiton verotuloennusteiden valossa näyttää siltä, että Virolahden kunnan verotulokertymä vuonna 2025 jäänee kuitenkin yli 300.000 euroa heikommalle tasolle, kuin mitä talousarvion laadintavaiheessa odotettiin. Muutos johtuu pääosin työllisyyden odotettua heikommasta kehityksestä kuluvana vuonna, ikä valitettavasti tulee osin heijastumaan myös tulevien vuosien verotulokertymiin ja toisaalta kasvattaa työllisyyden hoidosta aiheutuvia toimintamenoja.

Keskeistä kuntakonsernin talouden tasapainottamiseksi Virolahdella onkin velkamäärän pienentäminen, mihin pyritään menoja ja investointeja karsimalla sekä tuloja lisäämällä. Mm. joulukuussa 2024 saatu harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus käytettiin täysimääräisesti heti alkuvuodesta 2025 lainanlyhennyksiin. Emokunnan velkamäärä onkin pienentynyt aikavälillä 1.1.-30.6.2025 jo yhteensä 800.000 euroa, kun talousarvion rahoituslaskelmalla ennakoitiin koko vuoden 2025 osalta -400.000 euron lainakannan muutosta.

Kun maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi korot nousivat vuosina 2022–2023 ennakoitua nopeammin ja ennakoitua korkeammalle tasolle ja kuntakonsernin velkamäärä oli toteutettujen investointien ja mm. ennakoimattomien suurten sote-menojen vuoksi kasvanut merkittävästi, oli korkojen nousulla kohtalokkaat taloudelliset seuraukset. Jälkiviisaasti voidaankin todeta, että tähän olisi kunnassa tullut varautua suojaamalla korkoriskiä esim. jo nollakorkojen aikaan. Kuntakonsernista ulos maksetut korkokustannukset nousivat pahimmillaan vuonna 2024 jopa 1,17 miljoonaan euroon, kun ne esimerkiksi vielä 2022 olivat vain noin 280.000 euroa. Osavuositarkastuksen perusteella voidaan arvioida, että

rahoitustuotot ja kulut toteutuvat vuonna 2025 lähes odotetusti, mikäli korkomarkkinassa tai kuntakonsernin rahoitusasemassa ei tapahdu yllätyksiä.

Valtakunnallisestikin tunnustettu syntyvyyden lasku yhdessä muuttoliikkeen kanssa aiheuttaa sen, että lähimenneisyydessä tehtyjen investointien takaisinmaksuaika väistämättä pitenee ja samalla monien lakisääteistenkin palveluiden kuten sivistyspalvelujen ja varhaiskasvatuksen käyttöaste putoaa merkittävästi. Näin ollen kriittistä palveluverkkotarkastelua ole voitu kunnassa välttää. Väestöpohja ja ikärakenne Virolahdella vaikuttaa suoraan paitsi kunnan saamiin valtionosuuksiin myös verotulokertymiin. Samaan aikaan lakisääteisten palvelujen kuten perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisen yksikkökohtainen kustannus väistämättä kasvaa, vaikka kunnassa on aktiivisin omin toimin pyritty karsimaan palveluverkkoa ja sopeuttamaan toimintaa. Väestörakenne ja alueen elinvoimaisuus tulevat vaikuttamaan kunnan kykyyn suoriutua lakisääteisten velvoitteiden järjestämisestä nykyisellä rahoituspohjalla ja selvää on, että alueellinen eriarvoisuus Suomessa tulee kasvamaan, jollei poikkeuksellisia olosuhteita, joihin kunta omin toimin ei ole voinut varautua tai vaikuttaa, huomioida esimerkiksi rahoituksen kohdentamisessa. Toukokuussa 2025 Virolahden kunta ja Kotka-Haminan seudun kehitysytio Cursor Oy kutsuivat kansallisia päättäjiä ja asiantuntijoita Vaalimaa25-tapahtumaan hakemaan ratkaisuja haasteelliseen talous- ja turvallisuuspoliittiseen toimintaympäristöön, jossa itärajalla on eletty viime vuodet. Tapahtumassa haettiin ratkaisuja siihen, kuinka Kaakkois-Suomen talous ja elinvoima saadaan kääntymään kasvuun.

Toimenpiteet Virolahden poikkeuksellisen taloudellisen tilan korjaamiseksi

Äkilliset toimintaympäristön muutokset ovat sellaisia, joihin kunta ei ole voinut omassa toiminnassaan varautua. Kunta on kuitenkin vuosien 2023-2025 aikana käsitellyt johdonmukaisesti suunnitelmaa talouden tasapainottamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja toteuttanut lukuisia sopeutustoimia. Vuonna 2024 kunnassa tehtiin monia merkityksellisiä päätöksiä: Virolahti päätti jatkaa itsenäisenä kuntana, kun syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana valmisteltu kuntaliitosselvitys ja yhdistymissopimus Haminan kaupungin kanssa hylättiin Virolahden kunnanvaltuustossa 7.5.2024 äänin 14–7. Kaakon kaksikko -yhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa päättyi, mutta kuntarajat ylittävää yhteistyötä on jatkettu päivitettyillä uusilla sopimuksilla 1.8.2024 alkaen. Loppuvuoden 2024 toimintaan vaikutti merkittävästi myös kunnanjohtajan irtisanoutuminen elokuussa 2024 sekä sen johdosta toteutetut sijaisjärjestelyt, mistä johtuen kesällä 2024 päätettyjä koko henkilöstöä koskevia yhteistoimintaneuvotteluja päätettiin kunnanhallituksessa lykätä siten, että ne on määrä saada päätökseen 31.3.2025 mennessä.

Tammikuussa 2025 virassa aloittanut uusi kunnanjohtaja Topi Heinänen pääsi osaltaan rakentamaan Virolahden tulevaisuutta ja vaikuttamaan yhteistoimintaneuvottelujen lopputulokseen. Yhteistoimintaneuvottelujen päätyttyä maaliskuussa 2025 todettiin, että kunnanhallituksen 10.6.2024 käsittelemät muutostarpeet on huomioitu kaikilla toimialoilla, samoin kuin toimialarajat ylittävien tehtävänkuvien mahdollisuudet. Työnantajan ja henkilöstön yhteisenä tavoitteena on rakentaa Virolahden kuntakonsernin henkilöstöorganisaatio vastaamaan kunnan päivitettyä strategiaa, määriteltyjä tehtäviä ja palvelutarvetta sekä uuden valtuustokauden alussa 1.6.2025 voimaan tulevaa hallintomallia ja toimielinrakennetta. Yhteistoimintaneuvottelujen päätteeksi työnantaja totesi, että enimmäisvähennystarve vuoden 2026 loppuun mennessä on arvioiden mukaan 17,5 henkilötyövuotta ja tunnistetuista sopeutustoimin on yhteensä saavutettavissa enintään noin 700.000 euron vuotuiset säästöt henkilöstökustannuksista.

Virolahden kunnanvaltuuston päätöksellä (24.2.2025, 5§) vesihuoltolaitoksen taksarakennetta päivitettiin 1.4.2025 alkaen siten, että talous- ja jätevedelle otettiin käyttöön perusmaksu, joka korvaa taksoissa vesimittarin vuokramaksun. Vuoden 2025 talousarvioon on vesihuoltolaitoksen tuloihin budjetoitu perusmaksuilla saatavan talousveden osalta 80.000 euron ja jäteveden osalta 70.000 euron myyntituoton lisäys. Teknisten ja ympäristöpalvelujen toimialalla tarkasteltiin myös tilavuokrat esim. liikuntasalien osalta ja päivitettyt taksat otettiin käyttöön 1.8.2025 alkaen.

Lokakuussa 2024 kunnanhallitus päätti aloittaa yksittäisten asunto-osakkeiden myynnin ja hyväksyi myynnissä noudatettavat periaatteet. Tekninen johtaja on kilpailuttanut kiinteistönvälittäjäpalvelut, jonka kautta yksittäiset asunto-osakkeet myydään. Vaikka Kaakkois-Suomessa asuntomarkkinat ovat

keskimäärin kohtuullisella tasolla, alueelliset erot ovat suuria. Alueella vallitseva epävarmuus vaikuttaa markkinoihin, mikä on valitettavasti näkynyt myös kunnan myymien yksittäisten asunto-osakkeiden kysynnässä. Aikavälillä 1.1.-30.6. on myyty yksi osake. Kuntakonsernin asuntotoimen kehittämisessä keskipitkän aikavälin tavoitteena on kuitenkin tiivistää olennaisesti kunnan vuokra-asuntokantaa ja tavoitteena on vähentää asuntojen määrää myös tulevana vuosina.

Osana sopeutustoimia kunta on päättänyt luopua myös osasta metsäomaisuuttaan. Vuoden 2025 aikana on tavoitteena myydä noin 13 % kunnan metsävaltaisesta kiinteistöomistuksesta ja omaisuuseristä luopumiseen tähtääviä toimia voidaan tarvittaessa osin jatkaa myös taloussuunnitelmavuosien 2026-2028 aikana. Metsäomaisuudesta luopumisella tavoitellaan vuodelle 2025 noin 360.000 euron kertaluonteista myyntivoittoa.

Alueellinen yhteistyö palvelujen järjestämisessä voidaan nähdä joko tuloja lisäävänä tai ehkä ennemminkin menoja pienentävänä toimenpiteenä. Virolahden ja Miehikkälän kunnanvaltuustot päättivät kevään ja kesän 2023 aikana, että Kaakon kaksikko –yhteistoiminta puretaan sivistys- ja hyvinvointitoimialalla sekä kuntatekniikan toimialalla 31.7.2024 alkaen. Yhteistyö talous- ja henkilöstöhallinnon osalta on kuitenkin jatkunut uudella yhteistyösopimuksella myös 1.1.2025 alkaen. Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennustarkastajan viranhaltijapalvelut sekä rakennusvalvonnan toimistosihteerin palveluita. Haminan kaupunki vastaa edelleen alueen ympäristöterveydenhuollon-, ympäristönsuojelun-, eläinlääkinnän sekä maaseutupalveluiden järjestämisestä. Vuoden 2024 alusta alkaen on tehty yhteistyötä Haminan kaupungin kanssa myös palkanlaskentapalveluissa. Kotkan kaupunki vastaa 1.1.2025 alkaen alueellisesti sekä työ- ja elinvoimapalveluiden että kotoutumispalveluiden järjestämisestä.

Virolahden kunta solmi vuonna 2024 yhteistyösopimuksen Miehikkälän kunnan kanssa yläkouluopetuksen järjestämisestä. Elokuusta 2024 alkaen miehikkäläläiset yläkouluikäiset (noin 45 kpl) ovat opiskelleet Virolahden yläkoulussa. Tällä sopimuksella on ollut paitsi monia laadullisia, mutta myös positiivisia taloudellisia vaikutuksia molempiin sopimusosapuoliin. Opetusresurssien tehokkaamman käytön vuoksi Virolahden kunnalle opetuksenjärjestäjänä maksettavien kotikuntakorvaustulojen odotetaan parantavan perusopetuksen tulosalueen toimintakatetta. Yhteistyösopimus on voimassa toistaiseksi, kuitenkin vähintään 31.7.2027 asti. Vuonna 2025 Virolahden kunta saa osana valtionosuustilityksiä kotikuntakorvaustuloja yhteensä 721.769 euroa, kun kunnan valtionosuusmaksatuksissa vähennettävät kotikuntakorvausmenot ovat vuositasolla 64.209 euroa. Toimintatuottoihin kirjattavalla kotikuntakorvauksella näin ollen osin katetaan perusopetuksen järjestämisestä aiheutuvia kuluja.

Virolahden kunta solmi niin ikään varhaiskasvatuksen vuorohoidon ja muun varhaiskasvatuksen palveluita koskevan yhteistyösopimuksen Miehikkälän kunnan kanssa keväällä 2024. Virolahden kunta tuottaa näin ollen 1.8.2024 alkaen vuorohoidon palvelut Virojoen päiväkodin vuorohoidon ryhmässä molempien kuntien tarpeita vastaavasti. Aikavälillä 1.1.-30.6.2025 Miehikkälän kunta on maksanut sopimukseen perustuen Virolahdelle 21.395 euroa, ja toimintatuottoihin kirjattavilla maksuosuuksilla on näin ollen katettu osa varhaiskasvatuksen tulosalueelle vuorohoidosta ja muusta varhaiskasvatuksen palvelusta aiheutuvista kustannuksista.

Vuodelle 2025 laaditussa talousarviossa oli yksilöitynä ja huomioituna seuraavat toimenpiteet, joilla on jo saatu aikaan menovähennyksiä:

- Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen henkilöstöorganisaatiota supistettiin jo loppuvuodesta 2024, jolloin mm. omasta osa-aikaisesta nuorisotyöntekijästä luovuttiin ja sivistysjohtajan tehtävä muuttui osa-aikaiseksi 1.8.2024 lukien. Vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmassa huomioitiin, että varhaiskasvatuksessa työskentelevien määräaikaisten palvelussuhteita ei jatketa alenevan lapsimäärän ja normaalin toiminnan suunnittelun vuoksi 1.8.2025 alkaen, ja toiminta järjestetään vuonna 2025 talousarvion laadintahetken palveluverkon mukaisissa yksiköissä.
- Kunnan järjestämistä ja/tai rahoittamista tapahtumista joko luovuttiin tai niiden rahoitusta leikattiin olennaisesti ja lisäksi yhdistysavustusten periaatteita uudistettiin toimintakaudelle 2025.

- Yksityistieavustuksista leikattiin edelleen vuodelle 2025 noin 46.000 euroa.
- Heikkokuntoisten ja ylläpitokustannuksiltaan kalliiden vuokratalojen ja muiden kiinteistöjen tyhjentämisen ja asuntojen käyttöasteen kasvattamisen myötä tavoiteltiin vähintään noin 40.000 euron vuosisäästöjä.
- Uuden valtuustokauden alkuun mennessä kunnanvaltuutettujen määrää pudotettiin 21stä 15een ja päätöksenteko-organisaatiota sekä hallintosääntöä muokattiin. Samalla kaikkien toimialojen henkilöstöorganisaatioita muokattiin henkilöstösuunnittelun keinoin siten, että henkilöstöorganisaatio myös mm. johtavien viranhaltijoiden osalta palvelee nykyistä palvelurakennetta ja päätöksenteko-organisaatiota. Toimenpiteillä tavoitellaan vähintään noin 37.000 euron vuosisäästöjä.

Osavuositarkastuksen 1.1.-30.6. perusteella voidaan arvioida, että toimenpiteissä menojen vähentämiseksi on toistaiseksi onnistuttu tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi Virolahden kunnassa on tehty vuoden 2025 aikana päätökset seuraavista talouden tasapainottamiseen tähtäävistä toimenpiteistä, joiden vaikutukset näkyvät kuntaloudessa täysimääräisesti vasta 2027 aikana:

- Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelut on kunnanvaltuuston 7.4.2025 tekemällä päätöksellä päätetty keskittää Virojoelle 1.8.2026 lukien. Merkittävin säästö palveluverkkopäätöksen perusteella syntyy henkilöstökustannuksista: kevään 2025 tietoihin perustuvan arvion mukaan säästö henkilöstömenoista vuositasolla olisi noin 434.000 - 539.000 euroa riippuen siitä, miten varhaiskasvatuksen palvelut läntisellä alueella toteutetaan.
- Tukipalvelutoimintoja (esim. kiinteistönhoito ja puhtauspalvelut) on päätetty karsia ja teknisen ja ympäristöpalvelujen henkilöstöorganisaatiota ja johtamisjärjestelmää on uudistettu 1.6.2025 lukien. Merkittävimmät säästöt vuosikustannuksista syntyvät kuitenkin myöhemmin ns. ylimääräisistä kiinteistöistä luopumisen jälkeen.
- Virolahden kunnanvaltuuston 19.5.2025 tekemällä päätöksellä Bunkkerimuseon toiminta kunnan omana toimintana lakkaa 31.12.2025. Kunnan tavoitteena on, että bunkkerimuseon toiminta jatkuu uudelle toimintamallilla 1.1.2026 lukien siten, että saatavien toimintatuottojen määrä kasvaa olennaisesti tai toimintaan kohdistuvista kuluista karsitaan. Uutta toimintamallia on määrä esitellä kunnanhallitukselle lokakuussa 2025. Toimenpiteillä tavoitellaan vähintään 67.000 euron nettomääräisiä säästöjä.

Päätetyillä ja suunnitelluilla toimenpiteillä pyritään pitämään toiminnan ja investointien rahavirta positiivisena tulevallakin taloussuunnitelmakaudella. Pitkän tähtäimen palveluverkkosuunnittelua ja investointien tarveharkintaa hyödyntäen, sekä tarvittaessa omaisuuseriä realisoiden kunnan tavoitteena on velkaantumisen taittaminen ja konsernitaseeseen kertyneiden alijäämien kattaminen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Suunnittelun toiminnan ja hankkeiden on oltava realistisia suhteessa käytettäviin varoihin. Virolahden kunnan tavoitteena on turvata laadukkaat ja saavutettavat palvelut pitkällä aikavälillä osaavan ja sitoutuneen henkilöstön avulla. Kunnan elinvoimaisuus pyritään turvaamaan hyödyntämällä vihreän siirtymän mahdollisuudet, huolehtimalla asuinympäristön viihtyvyydestä ja rakentamalla matkailupalveluita ja tapahtumia luontaisten vahvuuksien ympärille.

Uusi hallintosääntö 1.6.2025

Kaakon kaksikon yhteistoiminnan purkautumisen johdosta Virolahden ja Miehikkälän yhteinen hallintosääntö lakkasi olemasta 31.7.2024 ja Virolahdella valmisteltiin loppukevään 2024 aikana uusi hallintosääntö, jonka kunnanvaltuusto päätti hyväksyä 1.8.2024 alkaen. Tuolloin sisällöllisiä muutoksia uuteen hallintosääntöön tehtiin hyvin maltillisesti. Suurempi päivitystarve oli jo 2025 valtuustokauden vaihteessa, kun osana sopeutusohjelmaa esim. kunnan toimielinrakennetta uudistettiin ja kevään 2025 yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen myös henkilöstöorganisaatioon tuli joitakin muutoksia.

Virolahden kunnanvaltuusto käsitteli hallintosääntöä ja kunnan toimielinrakennetta syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana pidetyissä seminaareissa ja iltakouluissa. Toimielinrakenteen osalta päädyttiin siihen, että kunta luopuu kaikista muista paitsi pakollisista lautakunnista. Virolahdelle jäivät lakisääteiset lautakunnat (tarkastuslautakunta ja vaalilautakunnat) ja uutena lautakuntana perustettiin rakennusvalvontalautakunta, jonka tehtävät koostuvat sellaisista tehtävistä, joita lain mukaan ei voida siirtää kunnanhallitukselle eikä viranhaltijoiden ratkaistaviksi.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan tehtävät on jaettu kunnanhallitukselle ja viranhaltijoille. Kunnanhallitukselle on siirretty lautakuntien tehtävistä sellaiset tehtävät, jotka lainsäädännön mukaan on ratkaistava monijäsenisissä toimielimissä sekä valtuuston päätöksentekoon etenevät asiat. Viranhaltijoille on puolestaan siirretty pitkälti vähemmän harkintavaltaa sisältäviä tehtäviä, jotka eivät etene valtuuston käsittelyyn. Kunnanhallituksella on säilynyt edelleen otto-oikeus viranhaltijoiden päätöksiin.

Toimielinrakenteen muutoksen lisäksi myös kunnan toimialojen johtamisrakenteita ja henkilöstöorganisaatioita uudistetaan mm. lakkauttamalla palvelussuhteita ja järjestelemällä tehtäviä uudelleen. Hallintosääntö päivitettiin vastaamaan uudistuvaa organisaatorakennetta. Hallintosääntöä päivitettiin myös muutoin vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Hallintosäännön laatimisen pohjana käytettiin Kuntaliiton hallintosääntömallia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta tarkoittaa kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Se on kunnan ja sen toimialojen toiminnan omaa valvontaa, minkä tarkoituksena on varmistaa, että johto saa organisaation toimimaan haluamallaan tavalla ja että johto saa riittävästi tietoa toiminnan ja organisaation tilasta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta jakaantuu luottamushenkilöille kuuluvaan seurantaan sekä tilivelvollisten ja esihenkilöiden suorittamaan valvontaan. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, jonka valtuuston hyväksymän Virolahden kunnan hallintosäännön mukaisesti muodostaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Sisäinen valvonta tarkoittaa kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Se on kunnan ja sen toimialojen toiminnan omaa valvontaa, minkä tarkoituksena on varmistaa, että johto saa organisaation toimimaan haluamallaan tavalla ja että johto saa riittävästi tietoa toiminnan ja organisaation tilasta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta jakaantuu luottamushenkilöille kuuluvaan seurantaan sekä tilivelvollisten ja esihenkilöiden suorittamaan valvontaan. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, jonka valtuuston hyväksymän Virolahden kunnan hallintosäännön mukaisesti muodostaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa ja osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista. Sen avulla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä toimintaan liittyvien mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista. Riskienhallinnan tavoitteena on saada ennakoivalla toiminnalla kohtuullinen varmuus kuntakonsernin palveluihin ja organisaatioon sekä toimintaympäristöön kohdistuvista riskeistä. Toimiva riskienhallinta vaatii hyvää turvallisuuskulttuuria ja siihen tarvitaan koko henkilöstön panosta.

Kuntalain 14 §:n ja 90 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä hallintosäännöstä, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on varmistua organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa sekä johtamista. Virolahden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2024 (§ 44) hyväksynyt päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan konsernitilinpäätökseen laadittavassa toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus päättää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä vastaa tilinpäätöksen toimintakertomuksessa annettavasta sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisen raportoinnista.

Kuntakonsernin toiminnot on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei Virolahden kunnassa eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkein tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 9.12.2024 (212 §) hyväksynyt Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet, joita on kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti raportoinnin osalta sovellettava ensimmäisen kerran konsernitilinpäätöksen 2024 laadinnan yhteydessä. Toimintaohjeet perustuvat valtuuston määrittämin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja toimintaohjeita voidaan tarvittaessa täydentää kunnanhallituksen, kunnanjohtajan sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavien viranhaltijoiden laatimilla muilla työ- tai toimintaohjeilla. Osavuosikatsauksen laadintaa on ohjeistettu kunnanhallituksen tammikuussa hyväksymässä vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa seuraavasti:

- Toimialajohtajien ja toimielinten on seurattava taloutta ja toimintaa säännöllisesti ja raportoitava olennaisista havainnoista kunnanjohtajalle ja tarvittaessa lautakunnalle ja/tai kunnanhallitukselle. Raportoitavia asioita ovat mm. mahdolliset poikkeamat suhteessa asetettuihin tavoitteisiin omassa toiminnassa tai toimintaympäristössä, ja havaittujen poikkeamien vaikutukset talouden toteumaan olennaisuuden periaate huomioiden. Talousarvion toteumaseurantaa varten raportointi toteutetaan kussakin toimielimessä vähintään neljännesvuosittain (vuosineljännesraportit, osavuosikatsaus ja tilinpäätös).
- Virolahden kunta laatii yhden osavuosikatsauksen tilikauden 2025 aikana. Osavuosikatsauksessa verrataan kunnan talouden ja toiminnan toteumaa raportointijaksolta hyväksyttyyn talousarvioon sekä edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vertailussa on huomioitava ja raportoitava mahdolliset vertailukelpoisuuteen vaikuttavat toimintaympäristössä tai raportointitavassa tapahtuneet muutokset. Vähintään osavuosikatsauksen yhteydessä toimialojen on esitettävä toimielimille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle mahdolliset talousarviomuutosehdotukset kyseiseltä raportointijaksolta.
- Virolahden kunnan osavuosikatsaus laaditaan puolivuosisraporttina ajalta 1.1.-30.6. Toimielimet käsittelevät omat vuosineljännesraporttinsa ja osavuosikatsauksen perusteena olevan toimielintä koskevan puolivuosisraportin ja tuottavat tarvittavat tiedot koko kuntaa koskevaa osavuosikatsausta varten. Osavuosikatsaus ja tilinpäätös kaikki toimialat kattavana erillisenä asiakirjana laaditaan erillisten ohjeiden mukaisesti. Toimielimissä käsiteltävät vuosineljännesraportit perustuvat taloushallinnon raportointijärjestelmästä saataviin tietoihin (erillistä kirjaa ei laadita). Osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen laadinnan ja käsittelyn yhteydessä toimialojen myös huomioitava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja toimintaohjeeseen kirjatut raportoitavat asiat.

1.2 Väestönkehitys ja työllisyystilanne

Kymenlaakson väestömäärä on ollut pitkään laskussa muuttotappiosta ja väestön ikärakenteesta johtuen. Vuoden 2025 kahdella ensimmäisellä vuosikolmanneksella Virolahden asukasluku on vähentynyt tasaisesti.² Tammi-maaliskuun aikana kuntien välinen nettomuutto oli Virolahden osalta 2, ja toisella vuosineljänneksellä nettomuutto -13³.

Väestökehitys 2025

31.12.2024	1/2025	2/2025	3/2025	4/2025	5/2025	6/2025	7/2025
2985	2822	2821	2819	2813	2807	2791	2783

Kaakkois-Suomessa oli heinäkuun 2025 lopussa 17 476 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä on 1355 henkilöä (+8 %) suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 339 152. Luku on 11 % suurempi kuin vuosi sitten.

Lomautettujen määrä on kasvanut vuodentakaisesta. Heinäkuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 1199, mikä on 14 % (+144 hlöä) enemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Kesäkuuhun verrattuna lomautettuja oli 291 henkilöä enemmän (+32 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kaakkois-Suomessa 12,8 %. Kymenlaaksossa osuus oli 14,0 %. Virolahdella osuus oli 13,8 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli heinäkuussa 12,5 %.⁴

² Tilastokeskus - väestörakenteen ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lj.px/table/table-ViewLayout1/

³ - Väestönmuutosten ennakkotiedot alueittain https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout1/

⁴ Työllisyyskatsaus Kaakkois-Suomi <https://www.tyollisyyskatsaus.fi/graph/tkat/tkat.aspx?ely=05>

1.3 Elinkeinotoiminnan kehitys

Kymenlaakson elinkeinotoiminta on alkuvuonna 2025 ollut sekä haasteiden että mahdollisuuksien sävyttämää. Maakunnan tilanne- ja kehityskuva on päivitetty alkuvuodesta, ja tiedot päivittyvät jatkuvasti maakuntaohjelmaan. Elinvoimabarometrin mukaan Kymenlaakso sai kiitosta erityisesti yrittäjien verkostoitumismahdollisuuksista ja elinkeinoyhtiöiden palveluista, mutta jäi elinvoiman johtajuudessa ja yhteisessä tekemisessä maakuntien häntäpäähän.

Kymenlaakson investointien kasvu alkuvuonna 2025 on ollut vahvaa erityisesti yritysten ja teollisuuden puolella. Suurhankkeet, kuten datakeskukset Kouvolassa, nostavat investointitasoa merkittävästi. Kuitenkin investointien painopiste on siirtynyt palvelu- ja teollisuussektoreille, kun taas kaupan alan investoinnit ovat vähentyneet.

Etelä-Kymenlaakson investoinnit alkuvuonna 2025 ovat olleet erittäin vahvassa kasvussa, ja alueella on käynnissä useita merkittäviä teollisuus- ja energiainvestointeja.

Kotka-Haminan seutu on yksi Suomen vilkkaimmin kehittyvistä teollisuuden keskittymistä. Alueella on käynnissä ja suunnitteilla investointihankkeita yhteensä yli 10 miljardin euron arvosta, ja hankkeita on noin 3000 kappaletta. Näiden investointien työllisyysvaikutus on merkittävä, ja ne luovat suoraan yli 15 000 työpaikkaa.

Akkuteollisuus on noussut alueen kärkihankkeeksi. Kotkan Keltakalliolle on suunnitteilla toinen akkuteollisuuden hanke, kun Grafintec varasi tontin anodimateriaalitehdasta varten. Lisäksi Pyhtäälle kaavaillaan vastuullista kartonkitehdasta, mikä kasvattaa investointeja koko seudulla.

Kotkaan on suunnitteilla Euroopan mittakaavassa merkittävä e-metaanilaitos, joka tuottaa uusiutuvaa polttoainetta meriliikenteelle ja teollisuudelle. Myös biokaasulaitoshankkeet etenevät, kuten Nevel Oy:n hanke Kotkan Mussalossa.

Teollisuuden ja liike-elämän palveluiden investoinnit ovat kasvaneet selvästi. Finnveran rahoittamat investoinnit Kymenlaaksossa yli kaksinkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna, ja erityisesti liike-elämän palveluyritykset kasvattivat investointejaan eniten. Kaupan ja kuluttajapalveluiden investoinnit sen sijaan vähenivät.

Haminan-Kotkan sataman liikenteessä on nähty vahvaa kasvua alkuvuonna, mikä tukee myös alueen investointihankkeita ja teollisuuden kehitystä.

Kotkassa Kemira ja IFF investoivat yhteensä 130 miljoonaa euroa uuteen biopohjaisten materiaalien tuotantolaitokseen, mikä vahvistaa alueen asemaa biotuotannon ja vihreän siirtymän edelläkävijänä.

Suomen itäraja on edelleen suljettuna. Toistaiseksi voimassa olevalla rajasululla on edelleen suuria vaikutuksia Virolahdelle, eikä investointeja Vaalimaan alueelle ole tullut alkuvuonna 2025. Muuttuneessa toimintaympäristössä Virolahti on entistä riippuvaisempi alueen muiden kuntien alueella tehtävistä investoinneista, jotka luovat mahdollisuuksia myös Virolahdelle työpaikkojen, asumisen, palveluiden ja matkailun saralla.

Virolahden Aurinkovoima Oy:n valmistelema aurinkovoimahanke Virolahdella on edennyt suunnitellusti ja voimalan rakentamisen mahdollistava kaava on lainvoimainen. Rakentamislupa on myönnetty ja hankkeen uskotaan etenevän vielä loppuvuoden aikana kohti investointipäätöstä.

1.4 Kunnan kehittämishankkeet

Kunnan heikko taloustilanne rajoittaa omaraahoitteisten kehittämishankkeiden toteuttamista. Vuodelle 2025 on ollut suunnitteilla kaksi kehittämishanketta.

Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus -hanke

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tehnyt myönteisen päätöksen hankkeelle. Hanke toimii valmisteluhankkeena luontokeskuksen suunnittelu- ja toteutus vaiheille. Kumppaneina Harjun oppimiskeskus, Kymenlaakson Kylät sekä Ilkka Hanskin luontoverkko. Hankkeessa tarkastellaan ja selvitetään konkreettista sijoittumista Harjun alueelle sekä selvitetään uudenlainen toimintamalli, jolla keskuksella olisi edellytykset toimia.

Luonto- ja kulttuurikeskus toimisi porttina sekä mantereella olevana tutustumisalustana Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon. Luontokeskuksessa voisi esimerkiksi yhdistää tieteen ja tutkimuksen (Ilkka Hanskin luontoverkko/Agora), luontomatkailun, kulttuurin ja maaseudun elinkeinot. Hankkeessa pyritään selvittämään luontevat ja mahdolliset yhteistyökumppanit ja sidosryhmät.

Potentiaalisimana sijoituspaikkana Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luontokeskukselle on Harjun Oppimiskeskuksen alue, jossa on paljon hyödynnettävää kiinteistöä pohjaa keskukselle. Lisäksi Klamilan sataman alueelle rakennettu infrastruktuuri ja palvelut voisivat täydentää luontokeskuksen kokonaisuutta.

Aurinkovoimaa Virolahdelle

Fortumin suunnitteleman, Virolahden Yläpään ja Uusitalon alueelle sijoittuvan 80 megawatin (MWac) aurinkovoimalan mahdollistama kaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa joulukuussa 2024. Kaavoitusta ja hanketta on valmisteltu hyvässä yhteistyössä Fortumin ja kunnan kanssa. Aurinkovoimalan hankealue on 173 hehtaaria ja sen vuosituotanto tulee olemaan noin 100 GWh vastaten noin 5 000 sähkölämmitteisen omakotitalon vuosikulutusta.

Fortum Power & Heat Oy:n täysin omistama tytäryhtiö Virolahden Aurinkovoima Oy on vuokrannut Virolahden aurinkovoimahanketta varten maa-alueita pääasiassa yksityisiltä maanomistajilta ja tehnyt osasta hankealueen maa-alueista esiosotosopimuksia. Tilikauden 2025 ensimmäisellä vuosipuolikkaalla Virolahden Aurinkovoimala Oy on hakenut rakennuslupaa ja se on myönnetty, mutta päätös ei ole vielä lainvoimainen. Toteutuessaan investointi tuottaa Virolahden kunnalle arvioiden mukaan tulevana vuosina noin 275 000 euron kiinteistöverotuoton.

1.5 Tuloslaskelma, kunnan taloustilanne ja rahoitusasema

Talousarvion 2025 mukaiset toimintatuotot vuodelle 2025 ovat 7,50 M€ ja toimintatuottojen toteuma-aste 1.1. - 30.6.2025 on 41,5 %. Toimintakuluja vuodelle 2025 arvioitiin kertyvän yhteensä 15,8 M€, joista 30.6.2025 mennessä on toteutunut 46,5 %. Sekä tuotoissa että kuluissa on huomioitava se, että ne kaikki eivät jaksotu tilikaudelle tasaisesti. Osavuosikatsauksessa 1.1.-30.6. raportoidun toimintakatteen perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että olennaisia poikkeamia käyttötaloudessa talousarvioon nähden ei ole tiedossa. Vuonna 2024 tapahtuneen Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen purkautumisen myötä kunnan toimintatuotot ja -kulut vuoden 2025 talousarviossa ja toteumassa eivät ole vertailukelpoisia suhteessa tilinpäätökseen 2024.

Kuntaliiton syyskuun ennusteen (Verokehikko 9/2025) mukaan vuoden 2025 verotulot tulevat toteutumaan arvoitua pienempinä. Kunnallisveron osalta verotulojen pienenemisen syynä on ennen kaikkea työllisyyden odotettua heikompi kehitys kuluvana vuonna, mikä on johtanut siihen, että palkkatulojen kehitysarvio on heikentynyt. Palkkatulojen odotetaan kasvavan vuonna 2025 vain noin 2,5 prosenttia, vaikka keskimääräinen yleinen ansiotaso nousee noin 3 prosenttia koko maassa. Myös kuluvan vuoden yhteisöverokertymä pienenee alkuvuoden arvioista. Verotulokertymä kunnan tuloslaskelmalla ei jakaudu tasaisesti, sillä mm. kiinteistöveroista saatavat verotulojen tilitykset kohdistuvat loppuvuoteen.

Kunnanhallitus päätti tammikuussa hyväksyä valtionvarainministeriön (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) päätökset kunnan valtionosuuksista vuodelle 2025. Kokonaisuudessaan valtionosuuksien odotetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti, vaikka OKM-valtionosuus varmistuu vasta loppuvuodesta. Toisaalta on huomioitava, että vuoden 2025 aikana valtiovarainministeriön julkaisemien ennakollisten valtionosuuksien kehityksen suunta on laskeva. Syksyn kehysriihen jälkeen voidaan todeta, että Virolahden ennakollinen valtionosuus vuonna 2026 tulee laskemaan lähes 70 euroa/asukas vielä helmikuussa esitetyistä ensimmäisistä ennakollisista laskelmista.

Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Talousarviossa tuloslaskelman budjetoitu vuosikate ennen poistoja on lähes 1,5 M€ positiivinen, tilikauden 2025 tulos poistojen jälkeen on 0. Osavuosikatsauksen perusteella laaditun tilinpäätösennusteen mukaan riskinä on, että erityisesti verotulojen arvioitua heikomman kehityksen vuoksi tilikauden tulos saattaa jäädä 213.000 alijäämäiseksi. Investointisuunnitelmasta on tilinpäätösennusteella vuoden 2025 osalta poistettu paloaseman maalämmön rakentaminen, sillä kunnan alueelle on valmistumassa lämpölaitoksen rakentamisen mahdollistava kaava ja kiinteistöihin toteutettavia lämmitysratkaisuja on tarkasteltava kokonaisuutena.

Vuodelle 2025 hyväksytystä investointisuunnitelmasta on aikavälillä 1.1. - 30.6. toteutunut vasta murto-osa. Talousarvion laadinnan yhteydessä arvioitiin emokunnan lainakannan pienenevän vuoden 2025 aikana yhteensä 0,4 M€, jolloin vuoden 2025 lopussa lainamäärä tulisi olemaan 23,0 M€. Lainakanta on kuitenkin 30.6.2025 osavuosikatsauksessa jo tavoiteltua alhaisempi mm. Virolahdelle joulukuun 2024 lopussa maksetun harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen vuoksi. Osana talouden tervehdyttämisen toimenpiteitä on talousarviovuoden 2025 aikana tarpeen kehittää emokunnan taserakennetta ja päivittää kuntakonsernin rahoituspolitiikkaa siten, että vieraan pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyvää korkoriskiä kyetään paremmin hallitsemaan myös pitkällä aikavälillä. Nämä toimenpiteet on määrä käynnistää vielä 2025 aikana. Korkomarkkina on globaaleista epävarmuuksista huolimatta ollut kohtalaisen vakaa ja rahoituskustannusten odotetaan pysyvän talousarvion laadinnan yhteydessä arvoidulla tasolla.

Tuloslaskelma 1.1.-30.6.2025

	Talousarvio 2025	Toteuma 1-6/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
Myyntituotot	2 547 950,00	835 981,25	1 711 968,75	32,81 %
Maksutuotot	58 500,00	31 261,90	27 238,10	53,44 %
Tuet ja avustukset	39 470,00	148 870,41	-109 400,41	377,17 %
Muut toimintatuotot	2 810 920,00	1 249 354,30	1 561 565,70	44,45 %
TOIMINTATUOTOT	5 456 840,00	2 265 467,86	3 191 372,14	41,52 %
Henkilöstökulut	-6 132 392,65	-2 905 695,17	-3 226 697,48	47,38 %
Palvelujen ostot	-4 399 800,00	-1 863 847,16	-2 535 952,84	42,36 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 282 616,00	-567 655,87	-714 960,13	44,26 %
Avustukset	-487 100,00	-230 085,42	-257 014,58	47,24 %
Muut toimintakulut	-1 498 131,00	-844 866,40	-653 264,60	56,39 %
TOIMINTAKULUT	-13 800 039,65	-6 412 150,02	-7 387 889,63	46,46 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8 343 199,65	-4 146 682,16	-4 196 517,49	49,70 %
Verotulot	7 920 000,00	3 288 866,87	4 631 133,13	41,53 %
Valtionosuudet	2 124 800,00	1 126 836,00	997 964,00	53,03 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 000,00	66 422,31	-269 422,31	-32,72 %
VUOSIKATE	1 498 600,35	335 443,02	1 163 157,33	22,38 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 498 600,00	-759 544,40	-739 055,60	50,68 %
TILIKAUDEN TULOS	0	-424 101,38	424 101,73	
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	0	-424 101,38	424 101,73	

Tase 30.6.2025

VASTAAVAA	30.06.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	601 506,17	624 309,29
Muut pitkävaikutteiset menot	559 345,30	581 984,02
Aineettomat hyödykkeet	1 160 851,47	1 206 293,31
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 464 072,53	6 464 072,53
Rakennukset	12 369 007,36	12 776 218,02
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 716 316,99	7 020 966,15
Koneet ja kalusto	21 431,42	23 674,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	50 405,78	32 217,50
Aineelliset hyödykkeet	25 621 234,08	26 317 148,36
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	3 047 256,73	3 047 256,73
Kuntayhtymäosuudet	67 613,29	67 613,29
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	196 868,59	196 868,59
Muut osakkeet ja osuudet	417 394,95	434 213,74
Muut lainasaamiset	572 811,09	572 811,09
Muut saamiset	218 519,75	218 519,75
Sijoitukset	4 520 464,40	4 537 283,19
PYSYVÄT VASTAAVAT	31 302 549,95	32 060 724,86
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	518 243,02	592 004,20
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	7 845,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	518 243,02	599 850,00
 Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	530 805,65	652 707,91
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	163 463,52	61 891,34
Siirtosaamiset	315 039,05	491 466,50
Lyhytaikaiset saamiset	1 009 308,22	1 206 065,75
Saamiset	1 009 308,22	1 206 065,75
 Rahat ja pankkisaamiset	630 798,24	1 512 457,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 158 349,48	3 318 373,72
VASTAAVAA	33 460 899,43	35 379 098,58

VASTATTAVAA	30.06.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 497 431,34	5 497 431,34
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 227 702,51	3 807 625,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-424 101,38	-579 923,37
OMA PÄÄOMA	8 301 032,47	8 725 133,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	534 502,54	597 473,41
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	7 845,80
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	534 502,54	605 319,21
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 200 000,00	1 200 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	973 262,91	967 492,61
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 173 262,91	2 167 492,61
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	21 200 000,00	21 800 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	200 000,00	400 000,00
Saadut ennakot	8 991,52	12 041,84
Ostovelat	378 392,53	722 790,07
Liittymismaksut ja muut velat	87 544,83	197 149,38
Siirtovelat	577 172,63	749 171,62
Lyhytaikainen vieras pääoma	22 452 101,51	23 881 152,91
VIERAS PÄÄOMA	25 159 866,96	26 653 964,73
VASTATTAVAA	33 460 899,43	35 379 098,58

1.6 Virolahden kuntastrategia 1.1.2024 alkaen

Virolahden kunnanvaltuusto päivitti strategiaa marraskuussa 2023, sillä edellinen kuntastrategia oli vanhentumassa ja kunnan toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Hyvinvointialueuudistus ja Venäjän aloittama laajamittainen hyökkäyssota vaikutuksineen ovat muuttaneet kunnan organisaatiota, taloutta ja elinkeinopoliittista ympäristöä pysyvästi.

Kunnan toiminta ja talous olivat 2020-luvun alkupuolella ajautuneet epätasapainoon, eikä Miehikkälän kunnan kanssa päästy yhteisymmärrykseen Kaakon kaksikko -yhteistyön syventämisestä. Kaakon kaksikko -yhteistyö päättyi ja Virolahden tuli siten 2024 aikana organisoida palvelunsa ja toimintonsa Kaakon kaksikon jälkeen uudelleen. Yhtenä vaihtoehtona selvitettiin myös kuntaliitosta Haminan kaupungin kanssa. Muutos on myös mahdollisuus ja toiminnan uudelleenorganisoinnilla on mahdollista tuottaa entistä parempia palveluja kuntalaisille, yrityksille ja muulle kuntaorganisaatiolle. Myös uusia sopimuksia palvelujen alueellisesta järjestämisestä on solmittu vuoden 2024 aikana.

Kuntastrategiaa päivitettäessä on otettu huomioon toiminnan ja talouden mittava epätasapaino sekä pienen organisaation rajallinen toimintakyky sekä henkilöstön työhyvinvointi. Tärkeiden asioiden välillä on jouduttu tekemään karsintoja sekä valintoja, mikä on ohjannut päivitetyn kuntastrategian, arvion sekä vision valmistelua. Virolahden kuntakonsernin toimintaa ohjaavat tilikauden alusta ohjaavat päivitetty arvot, visio ja strategian painopisteet, jotka Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 13.11.2023.

Strategia pohjautuu seuraaviin arvoihin:

Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Kaikessa toiminnassa arvostamme sekä kunnan asukkaiden että asiakkaidenkin tarpeita ja tavoitteita. Asukas- ja asiakaslähtöisyys koskee sekä asukkaille ja asiakkaille tarjottavia palveluja että organisaation sisäisiä palveluja.

Suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo

Kaiken toimintamme perustana on inhimillisyys ja arvostaminen. Kuuntelemme mielipiteitä ja kohtelemme toisiamme tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti sekä ymmärrämme erilaisuutta.

Tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Toimimme jatkuvan parantamisen periaatteella. Tarkastelemme ja mittaamme toimintamme vaikuttavuutta johdonmukaisesti.

Kestävä kehitys

Arvioidessamme ja kehittäessä toimintaamme, otamme huomioon kestävän taloudenpidon rinnalla myös ekologisen ja sosiaalisen kestävyys näkökulmat. Kestävän kehityksen periaatteiden huomioimisessa olennaista on myös historiallisen ja kulttuurisen perinnön vaaliminen sekä monikulttuurisuuden kunnioittaminen.

Kuntastrategian painopisteet ja niiden toteuma-arviointi 1.1.-30.6.2025

Strateginen painopiste	Toimenpide	1-6/ 2024	7-12/ 2024	1-6/ 2025	7-12/ 2025	1-6/ 2026	7-12/ 2026
Talouden tervehdyttäminen - Tasapainotamme kuntamme talouden ja toiminnan. - Pidämme kuntalaisten verotuksen kohtuullisella tasolla.	1. Palautamme toiminnan ja investointien rahavirran positiiviseksi taloussuunnitelmakaudella (2024-2026).						
	2. Taloussuunnitelmakauden (2024-2026) päätteeksi konsernitaseessa ei ole kertyneitä alijäämiä.						
	3. Tarkastelemme kuntaliitosvaihtoehdon Haminan kaupungin kanssa.						
Toimivat palvelut - Turvaamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut pitkällä aikavälillä. - Pystymme pitämään ja rekrytoimaan osaavaa ja sitoutunutta henkilöstöä.	1. Käymme tarvittavat yt-neuvottelut ja muodostamme toimivan ja tehokkaan henkilöstö-organisaation Kaakon kaksikon jälkeiselle ajalle.						
	2. Laadimme palveluiden pitkän aikavälin järjestämissuunnitelman.						
	3. Panostamme palveluissamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen siten, että kunnan HYTE-kerroin kasvaa vuosittain.						
Elinvoimainen Virolahti - Hyödynnämme puhtaan siirtymän mahdollisuudet. - Nostamme asuinympäristömme yleisilmettä. - Olemme aktiivinen ja luotettava kumppani alueen ihmisille ja yrityksille. - Rakennamme matkailua luontaisten vahvuuksiemme ympärille.	1. Ensimmäiselle aurinkovoimahankkeelle kunnan alueella on myönnetty rakennuslupa.						
	2. Päivitämme kiinteistösuunnitelman.						
	3. Teemme kuntalaisten ja yrittäjien kuuntelemisesta säännönmukaista ja mitattavaa.						
	4. Selvitämme Hurpun luontokeskushankkeen potentiaalin.						

Kuntastrategian painopisteiden ja toimenpiteiden toteutuminen 30.6.2025

Talouden tervehdyttäminen

Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi positiiviseksi vuonna 2024 ja se on positiivinen myös 1.1. - 30.6.2025 osavuositarkastuksessa.

Talouden tervehdyttämiseen tähtääviä toimenpiteitä on edistetty suunnitelmallisesti myös vuoden 2025 ensimmäisellä vuosipuolikkaalla.

Toimivat palvelut

Yhteistoimintaneuvotteluja on käyty syksyn 2023 ja kevään 2024 sekä suuremmassa mittakaavassa heti alkuvuodesta 2025. Vaikeista asiasisällöistä huolimatta hyvällä yhteistyöllä ja tarvittavalla päätöksentekokyvyllä on mahdollista muodostaa toimiva ja oikein mitoitettu henkilöstöorganisaatio Kaakon kaksikon ja yhteistoimintaneuvottelujen jälkeiselle ajalle *(toimenpide 1.)*.

Palveluiden pitkän aikavälin järjestämistä arvioitiin osana yhteistoimintaneuvotteluja alkuvuodesta 2025 ja palveluverkkoselvitykseen perustuen kunnanvaltuusto teki keväällä päätöksen keskittää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelut kuntakeskukseen Virojoelle.

HYTE-kertoimen kasvattamisessa *(toimenpide 3.)* onnistuttiin alkuvuoden aikana. Väri on keltainen vihreän sijasta sen vuoksi, että vuosi on kesken ja lopulliset valtionosuuspäätökset tulevat vasta vuoden 2025 vaihteessa.

Virolahden vuoden 2025 peruspalvelujen valtionosuuslaskelman mukaan

HYTE-kerroin (sis. kulttuurihyte): 0,69 (2024: 0,44)

Väestöllä painotettu HYTE-kerroin: 1,07 (2024: 0,64)

HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus 62 431 € (2024: 36.799 €).

Vuoden 2025 ennakkolisessä valtionosuuslaskelmassa:

HYTE-kerroin (sis. kulttuurihyte): 0,48

Väestöllä painotettu HYTE-kerroin: 0,71

HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus 41.463 €. ⁵

Yleisesti ottaen laadukkaiden ja saavutettavien palveluiden turvaaminen pitkällä aikavälillä on erittäin haastava tehtävä rahoituksellisista syistä ja kunnan väestörakenteesta johtuen. Toimintaa on ollut pakko supistaa, mihin yhteistoimintaneuvotteluillakin tähdättiin. Vastaavasti osaavan ja sitoutuneen henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen ovat haastavia teemoja, kun resurssit ovat tiukassa ja sopeuttaminen tarkoittaa mm. merkittäviä henkilöstövähennyksiä. Toisaalta onnistuminen yhteistoimintaneuvotteluissa ja kyky päättää sekä toimeenpanna välttämättömät sopeuttamistoimet luovat mahdollisuuden saavuttaa entistä tehokkaampi ja ketterämpi kuntaorganisaatio. Huomio tulisiikin suunnata siihen, että päätettävien toimenpiteiden muovaamasta organisaatiosta tulisi mahdollisimman terve ja toimintakykyinen.

Elinvoimainen Virolahti

Puhdasta siirtymää edistävä Fortumin tytäryhtiön teollisen mittakaavan aurinkovoimahanke etenee aikataulun mukaisesti. Kaava on lainvoimainen ja yritys on hakenut rakentamislupaa *(toimenpide 1.)*. Yhteistyö Fortumin kanssa on ollut avointa, säännöllistä ja rakentavaa.

Kiinteistöstrategia ja sen liitteeksi kiinteistösuunnitelma on laadittu. Kiinteistösuunnitelmaa tulee vielä päivittää *(toimenpide 2.)* sillä keväällä tehtyjen palveluverkkoratkaisujen mukaiset toimenpiteet voivat olennaisesti vaikuttaa kunnan kiinteistöjen käyttöön. Kiinteistösuunnitelma on joka tapauksessa keskeinen osa toiminnan tehostamista ja sen laadinnassa on käytetty ulkopuolista asiantuntija-apua.

Yrittäjien ja kuntalaisten mitattavassa kuuntelemisessa on edistytty osittain *(toimenpide 3.)*. Suomen Yrittäjien Elinvoimabarometri 2025-kysely (Kuntabarometri) toteutettiin helmi-maaliskuun aikana ja toista k

kertaa kyselyn historiassa virolahtelaisten yrittäjien vastaajamäärä oli tarpeeksi korkea (13), jotta kunnan vastaukset voitiin mitata. Kunta ja erityisesti Cursor Oy markkinoivat kyselyä aktiivisesti.

Kyselyn tulokset antavat hyviä eväitä kehittää kunnan, Cursorin ja yritysten välisestä vuoropuhelua sekä eväitä kehittää kunnan elinkeinopolitiikkaa. Virolahden kunnan ranking oli barometrissä keskiarvoarvosanaa 3.12 heikompi, sillä Virolahti sai arvosanan 2.51. Tulokset antavat Virolahdelle osviittaa yrittäjien toiveista ja auttavat elinvoiman kehittämisessä. Tuloksiin voi tutustua osoitteessa: <https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/kuntabarometri/>.

Kunta ei kuitenkaan ole erikseen mitannut yrittäjien kuulemista, eikä myöskään kuntalaisten kuulemisesta ole tehty mitattavaa. Tältä osin toimenpide ei ole toteutunut.

Hurpun luontokeskushankkeen potentiaali selvitettiin (*toimenpide 4.*) ja hankerahoitusta haettiin kahden otteeseen kahdesta eri EU-rahoituskanavasta (AKKE ja Maaseuturahasto) Cursor Oy:n avustuksella. Ikävä kyllä hankeidea ei menestynyt ja saanut rahoitusta. Tällä hetkellä hanke on jäässä ja tavoite tulee arvioida uudelleen.

Virolahden kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Virolahden kunta

Virolahden kunnan hallinnosta, edunvalvonnasta ja elinvoiman edistämisestä vastaa Virolahden kunnanvaltuusto ja -hallitus. Toimintaa ohjataan lainsäädännön ja johtosääntöjen mukaisesti. Virolahden valtuustossa on 15 valtuutettua ja kunnanhallituksessa on seitsemän valtuuston valitsemaa jäsentä/varajäsentä. Valtuusto valitsee hallituksen kahden tai neljän vuoden toimikaudeksi.

Virolahden kunnan yleishallinto keskittyy sille lain mukaan kuuluviin hallintotehtäviin ja edunvalvontaan, kunnan elinvoiman edistämiseen ja palvelutuotannon kokonaisohjaukseen.

Kaakon kaksikko -vastuukuntamallin päättyminen 2024 ja toiminnan uudelleenorganisointi

Miehikkälän ja Virolahden kunnat ovat tuottaneet palvelualueensa yhteiset kuntapalvelut vastuukuntamallilla. Kuntaparin yhteistyöstä on käytetty nimeä Kaakon kaksikko. Yhteistoimintasopimuksessa on määritetty kuntien keskinäiset uudistetut vastuualueet palvelujen tuottamiselle 1.1.2020 alkaen.

Kunnilla on ollut tehtävien hoitamista varten yhteiset lautakunnat ja jaostot, joissa on edustajat molemmista kunnista. Palvelujen hoitovastuu ja toiminnan organisointi:

Virolahti on vastannut sivistys ja hyvinvointilautakunnan alaisista tehtävistä eli varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen sekä vapaa-ajan ja hyvinvoinnin palveluista. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointipalveluihin ovat kuuluneet koulukuljetukset, joukkoliikenne ja kotoutumispalvelut. Virolahden kunta on vastannut myös molempien kuntien talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista ja toimialariippumattomista tietohallinnon palveluista. Miehikkälä on vastannut kuntatekniikan lautakunnan ja lupajaoston alaisista tehtävistä, kuten maankäytön ja rakentamisen palveluista, katujen ja ympäristön hoidosta sekä tilapalveluista.

ORGANISAATIO 1.1.2020 alkaen

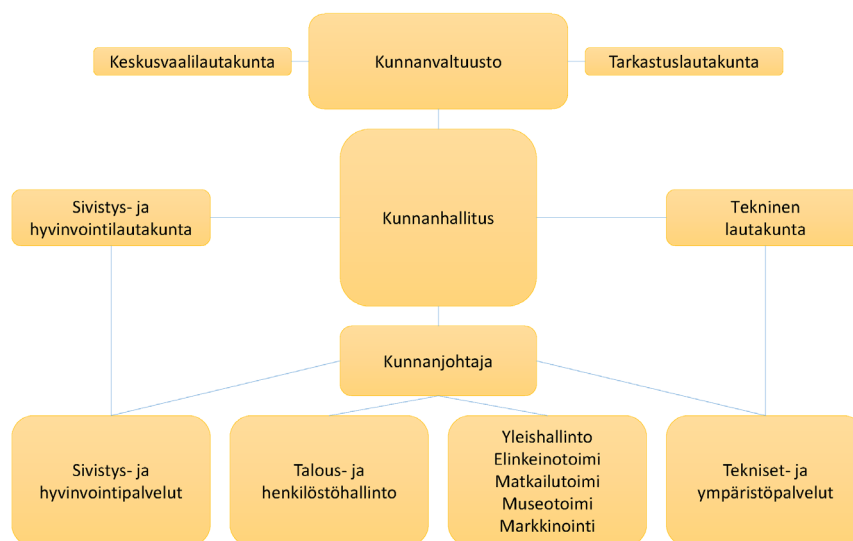
Kaakon kaksikon organisaatiokaavio

Virolahden ja Miehikkälän kunnanvaltuustojen yhtäpitävillä päätöksillä Kaakon kaksikko -yhteistyö päättyi kuntatekniikan lautakunnan ja lupajaoston alaisten toimintojen sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan

alaisten toimintojen osalta 31.7.2024. Kaakon kaksikon purkautumisen vuoksi Virolahdelta Miehikkälän työnantajavastuulle siirtyi liikkeenluovutuksella yhteensä 21 hyvinvointipalvelujen, kirjaston, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluissa toimivaa työntekijää ja viranhaltijaa. Vastaavasti Miehikkälästä Virolahden työnantajavastuulle siirtyi liikkeenluovutuksella yhteensä 17 henkilöä kuntatekniikan lautakunnan alaisista palveluista. Molemmat kunnat järjestävät siten 1.8.2024 alkaen kaikki edellä mainitut tehtävät itse.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut jatkuivat Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen mukaisina vuoden 2024 loppuun asti ja yhteistyötä on jatkettu niin, että Virolahden talous- ja henkilöstöpalveluiden henkilöstö on jatkanut palvelutuotantoa Miehikkälän kunnalle myös vuoden 2025 aikana, ja kustannus- jaon perusteet on pääpiirteissään määritelty molempien kuntien talousarvioiden 2025 hyväksymisen yhteydessä. Yksityiskohtaiset sopimusneuvottelut siirtyivät käytännön syistä alkuvuoteen 2025 ja sopimus talous- ja henkilöstöpalveluiden yhteistyöstä hyväksyttiin Virolahden ja Miehikkälän kunnanvaltuustoissa kesäkuussa 2025.

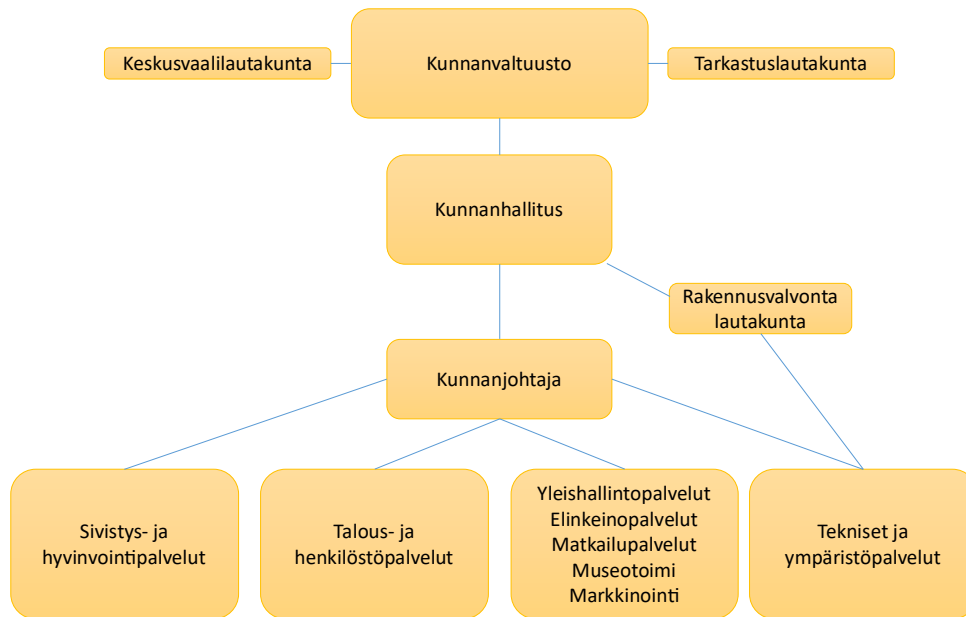
Virolahden organisaatio 1.8.2024 alkaen

Virolahden organisaatiokaavio 1.8.2024 alkaen

Kaakon kaksikon yhteistoiminnan purkautumisen johdosta Virolahdella valmisteltiin loppukevään 2024 aikana uusi hallintosääntö, jonka kunnanvaltuusto päätti hyväksyä voimaan 1.8.2024 alkaen. Sisällöllisiä muutoksia uuteen hallintosääntöön tehtiin tuolloin hyvin maltillisesti. Suurempi päivitystarve hallintosääntöön oli valtuustokauden vaihteessa 1.6.2025, sillä kunnan toimielinrakennetta muutettiin tai henkilöstöorganisaatioonkin tuli keskeisiä muutoksia.

Virolahden organisaatio 1.6.2025 alkaen

Virolahden organisaatiokaavio 1.6.2025 alkaen

Virolahden kunnan organisaatiossa tapahtui merkittävä muutos 1.6.2025 alkaen, kun kunta luopui muista, kun pakollisista lautakunnista. Virolahdelle jäivät tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta ja rakennusvalvontalautakunta. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan tehtävät siirrettiin kunnanhallituksen ja viranhaltijoiden päätäntävaltaan. Tehtävät jaettiin kunnanhallituksen ja viranhaltijoiden välillä siten, että poliittista harkintaa vaativat tehtävät siirrettiin kunnanhallitukselle ja enemmän teknisluonteiset asiat viranhaltijoille. Rakennusvalvontalautakunta on delegoinut toimivaltaansa rakennustarkastajalle, mutta se ratkaisee asiat, joita ei voimassa olevan lainsäädännön mukaan voida delegoida viranhaltijoille tai kunnanhallitukselle.

Myös henkilöstöorganisaatioon tuli muutoksia. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialalla lakkautettiin sivistysjohtajan ja hyvinvointipalvelupäällikön tehtävät. Hyvinvointipalvelupäällikön tehtävä muutettiin kulttuurikoordinaattorin tehtäväksi, mutta osa tehtävistä siirtyi myös hyvinvointipalvelupäällikölle. Sivistysjohtajan tehtävät puolestaan jaettiin hyvinvointijohtajan ja rehtorin välillä.

Tekniset ja ympäristöpalveluiden toimialalla lakkautettiin tilapalvelupäällikön ja siivoustyönjohtajan tehtävät. Tehtävät jaettiin kunnaninsinöörin ja teknisen johtajan välillä. Lisäksi organisaatiossa otettiin käyttöön kiinteistöpalveluissa ja puhtauspalveluissa työnohjaajat, jotka vastaavat päivittäisistä työnjohdollisista tehtävistä ilman esihenkilövastuuta. He osallistuvat myös suorittavaan työhön.

Muu alueellinen yhteistoiminta

Ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja eläinlääkinnän yhteistyösopimus

Yhteistyösopimus Haminan kaupungin ja Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken kunnan ympäristön-
suojelun- ja terveydensuojeluviranomaisen sekä eläinlääkintähuollon tehtävistä on ollut voimassa jo vuo-
desta 2007. Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva ja sitä on muutettu tarpeen mukaan. Viimeisin muu-
tos on tehty 1.1.2022 alkaen. Sopimuksen perusteella Haminan kaupunki vastaa näistä lakisääteisistä teh-
tävistä ja osoittaa Virolahden ja Miehikkälän kunnille ympäristötarkastajan ja terveysinsinöörin työpanok-
sen. Eläinlääkinnän yhteistyön myötä Virolahti saa palvelut eläinlääkäripäivystykseen, eläinsuojeluvalvon-
taan, löytöeläinten huostaanottoon ja hygieenikkoeläinlääkärin palveluista. Virolahdella toimii eläinlääkärin
vastaanotto kahtena tai kolmena päivänä viikossa.

Maaseutupalveluiden alueellinen yhteistyö

Haminan kaupunki vastaa alueellisesti maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyistä tehtävistä ja vastuista
tuottaen palvelut myös Kotkan, Pyhtään, Haminan, Miehikkälän ja Virolahden kunnille. Toimintaan kuulu-
vat viljelijätukihallinnon toimeenpanon lisäksi muun muassa eläintenpidon rekisteröintiin liittyvät asiat.
Alueellinen maaseutupalvelu toimii yhteistyössä maaseutuyrittäjien kanssa tuomalla esille maaseudun yri-
tystoimintaa.

Yläkouluyhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa

Yhteistyösopimus yläkouluopetuksen järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkälän ja
Virolahden kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet sopimuksen, jonka nojalla Miehikkälän kunnan yläkoulu-
opetuksen järjestämisvastuu siirretään Virolahden kunnalle ja Miehikkälän kunta osoittaa alueensa yläkou-
luikäisten oppilaiden lähikouluksi Virolahden yläkoulun 1.8.2024 alkaen. Yhteistyösopimuksella on sovittu
mm. seuraavaa:

1. Virolahden kunta järjestää perusopetuksen Miehikkälän kunnan perusopetusikäisille yläkoululai-
sille (luokat 7–9).
2. Miehikkälän kunta tekee lähikoulupäätöksen Virolahden yläkouluun Miehikkälän kunnan alueella
asuville yläkouluikäisille oppilaille.
3. Miehikkälän kunnan tulee toimittaa Virolahden kunnalle yläkouluun siirtyvien oppilaiden oppilas-
tiedot ennen lukuvuoden alkua. Oppilastiedot toimitetaan alkavaa lukuvuotta edeltävän tammi-
kuun loppuun mennessä. Sopimuksen alkaessa Miehikkälän yläkoululaisten oppilastiedot ovat
valmiiksi Virolahden kunnan oppilastietojärjestelmässä aiempaan yhteistyösopimukseen perus-
tuen.
4. Muista miehikkäläläisten oppilaiden tarvitsemista erityispalveluista ja niiden kustannuksista sovi-
taan erikseen yhteisessä palveluseurantaryhmässä rehtorin esittelystä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja sen ensimmäinen mahdollinen päättymisajankohta on 31.7.2027.
Koululaiskuljetukset eivät kuulu varsinaisen sopimuksen piiriin, vaan niistä on laadittu erillinen liite yhteis-
työsopimukseen. Yläkouluyhteistyö on alueen oppilaiden kuin kuntienkin näkökulmasta järkevää ja muu-
toksella varaudutaan vastaamaan aleneviin oppilasmääriin sekä Virolahdella että Miehikkälässä.

Varhaiskasvatustalvituksita koskeva sopimus Miehikkälän ja Virolahden kunnan välillä

Yhteistyö varhaiskasvatuksen vuorohoidon järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkä-
län ja Virolahden kunnanvaltuustojen yhtäpitävällä päätöksellä. Sopimuksen mukaan Virolahden kunta
tuottaa varhaiskasvatuksen vuorohoidon palvelut Miehikkälän kunnalle. Sopimus mahdollistaa Miehikkälän
kunnalle harkinnan ostaa sopimuksen puitteissa myös varhaiskasvatus Virolahden kunnalta.

Rakennusvalvonnan yhteistyö Miehikkälän kunnan kanssa

Sekä Virolahden että Miehikkälän kunnanvaltuustot päättivät rakennusvalvonnan yhteistyösopimuksesta 1.8.2024 alkaen. Sopimus oli voimassa vähintään vuoden 2024 loppuun asti, minkä jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Sopimuksessa sovittiin mm. seuraavaa:

1. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, toimii Virolahden maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii ja päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaan Virolahdelle kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomais tehtävistä sekä kulloinkin voimassa olevista muista rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavista laeista ja määräyksistä.
2. Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennustarkastajan viranhaltijapalvelut.
3. Rakennustarkastaja toimii kohdassa 1. todetun toimielimen esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä.
4. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, voi päätöksellään delegoida toimivallan rakennustarkastajalle.
5. Rakennustarkastajan viranhaltijapalvelun lisäksi Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennusvalvonnan toimistosihteerin (1 kpl) palveluita. Lisäksi Virolahti vastaa osaltaan ostettaviin palveluihin liittyvistä muista todellisista kustannuksista.

Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja muutti rakennusvalvonnan tehtäviä. Rakentamislakiin tehtävät muutokset keventävät hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä selkeyttävät valitusoikeutta. Lailla torjutaan ilmastomuutosta, edistetään kiertotaloutta, sujuvoitetaan rakentamista ja tuetaan rakennetun ympäristön digitalisaatiokehitystä. Rakennusvalvonnan aiemmat tehtävät vähenevät, mutta työn sisältö muuttunee enemmän valvonta- ja neuvontatehtäväksi.

Työelämäpalveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Työvoimapalveluiden järjestelystä annetun lain (380/2023) mukaisesti vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyi valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostivat kunnille uuden valtiosuustehtävän, jota vastaan kunta saa rahoitusta. Etelä-Kymenlaaksoon syntyi uudistuksen myötä uusi työllisyysalue, jonka muodostavat Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Työelämäpalveluiden järjestämisestä Etelä-Kymenlaakson alueella vastaa Kotkan kaupunki.

Kotoutumisen palveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Virolahden kunnalla on ollut kaksi kotoutumisen palveluita edistävää palvelusopimusta Kotkan kaupungin kanssa. Uusi kotoutumislaki (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023) tuli voimaan 1.1.2025. Tämä edellytti aiemman kahden kotoutumista edistävien palvelujen järjestämissopimusten uudistamista vastaamaan vuoden 2025 alussa voimaan tulevaa kotoutumislakia. Lisäksi uusi kotoutumislaki tuo kunnille uusia lakisääteisiä tehtäviä, joista sovittiin uudistetussa sopimuksessa. Kotkan ja Haminan kaupungit sekä Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kunnat ovat vuoden 2024 aikana päivittäneet sopimukset 1.1.2025 alkaen niin, että Kotkan kaupunki tuottaa jatkossa myös uuden kotoutumislain edellyttämät palvelut Etelä-Kymenlaakson kunnille.

Muu alueellinen yhteistoiminta

Jätehuoltopalveluiden osalta kunta on osakkaana Kymenlaakson Jäte Oy:ssä ja elinkeinopalveluita tuottaa alueelle Cursor Oy. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ateriapalvelut kunta hankkii Kymijoen Ravintopalvelut Oy:lta ja ICT-palvelut ovat järjestetty KS-Tiedon toimesta. Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami vastaa omistajakuntiensa (Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti) alueen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä (Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto) sekä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palveluista (Rannikkopajat). Virolahden kunnalla on sopimus myös Navi-palvelusta, jolla tarkoitetaan oppivelvollisuusikäisten alle 18-vuotiaiden tukipalvelua nuorille, joilla ei opiskelijastatusta ja jotka eivät ole minkään oppilaitoksen kirjoilla.

2 KÄYTTÖTALouden TOTEUMAT 30.6.2025

Osavuositarkastuksen käyttötalouden toteumataulukoissa esitetään aiemmista osavuositarkastuksista poiketen kunnan ulkoiset ja sisäiset luvut.

2.1 YLEISHALLINTO

Yleishallinto vastaa Virolahden kansalaiskunnan hallintotoiminnasta, vaaleista, tilintarkastuksesta sekä elinkeinoelämän ja palvelutuotannon johtamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi yleishallinto tuottaa osan tukipalveluista (talouspalvelut ja osan henkilöstöpalveluista) myös Miehikkälän kunnalle.

Yleishallinnon toimialan vastuulla on myös alueellisesti tuotettavien työ- ja elinvoimapalveluiden sekä kotoutumispalveluiden edunvalvonta sekä kuntayhteistyön kehittäminen.

Kuntastrategian painopisteet yleishallinnossa

Yleishallinnon tehtävänä on varmistaa toimialarajat ylittävien strategisten hankkeiden toimeenpano. Samoin yleishallinto tukee kunnanvaltuuston tehtävää kuntastrategian määrittämisessä.

Yleishallinnon toiminnassa korostuvat edunvalvonnalliset, sidosryhmäyhteistyöhön, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinotoiminnan kehittämiseen liittyvät strategiset tavoitteet ja toimenpiteet.

Toimialajohtaja on kunnanjohtaja.

Keskusvaalilautakunta (toimielin 10)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Suomen perustuslain 14 § ja kuntalain 410/2015 4 luvun sekä vaalilain 714/1998 mukaiset viranomaistehtävät kunnassa. Perustuslaki velvoittaa julkisen vallan edistämään yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteeri.

100 Vaalit

Tavoitteet

Keskusvaalilautakuntaa valmistelee vuoden 2025 vaaleja. Alue- ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti 13.4.2025.

Mittarit

Äänestysaktiivisuus -% kunnassa vähintään vaalipiirin tasolla.

Kriittiset menestystekijät

Kuntalaisten äänestysaktiivisuuden mahdollistaminen vakailta äänestyspaikkajärjestelyillä ja vaalibussin käytöllä.

Toteuma

Kunta- ja aluevaalit 2025 järjestettiin ensimmäistä kertaa samaan aikaan 13.4.2025. Kuntavaalien äänestysprosentti oli 58,1 %. Aluevaalien äänestysprosentti Virolahdella oli 55,6 %, joka oli korkeampi kuin Kymenlaakson hyvinvointialueella äänestysprosentti oli 47,8 %.

Talousarvio	Toteuma	Ylitys/alitus	Toteuma-%
2025	01-06/2025		

C100 Vaalit				
Myyntituotot	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Muut toimintatuotot	0,00	3 452,40	-3 452,40	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	0,00	3 452,40	-3 452,40	0,00 %
Henkilöstökulut	-12 585,00	-14 296,24	1 711,24	113,60 %
Palvelujen ostot	-5 100,00	-3 649,07	-1 450,93	71,55 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-700,00	-193,29	-506,71	27,61 %
Muut toimintakulut	-800,00	-381,82	-418,18	47,73 %
TOIMINTAKULUT	-19 185,00	-18 520,42	-664,58	96,54 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-19 185,00	-15 068,02	-4 116,98	78,54 %

Tarkastuslautakunta (toimielin 12)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten (kuntalaki 121 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on: valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat

1. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
2. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
3. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
4. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
5. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii ulkopuolinen asiantuntija.

110 Tarkastustoimi

Tavoitteet

Tarkastustoimen tavoitteet toteutetaan tarkastuslautakunnan työohjelman 2024–2025 mukaisesti. Talouden ja hallinnon tarkastuksia tehdään 10 kpl ja tarkastuslautakunnan kokouksia pidetään talousarviovuonna 2025 yhteensä viisi (5) kertaa.

Mittarit

Työohjelman noudattaminen ja arviointikertomuksessa mainittujen toimialakohtaisten kriittisten kehittämisalueiden toimenpide-esitysten esittäminen valtuustolle.

Kriittiset menestystekijät

Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus ja arvioinnin ohjaava vaikutus toiminnassa.

Toteuma

Tarkastuslautakunta kokoontui tarkasteluvälillä 4 kertaa. Lautakunnan sihteeripalveluista vastaa Minna Back-Helvasto BDO Audiator Oy:stä.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C110 Tarkastuslautakunta				
Henkilöstökulut	-4 000,00	-1 170,00	-2 830,00	29,25 %
Palvelujen ostot	-14 400,00	-3 453,26	-10 946,74	23,98 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100,00	-21,65	-78,35	21,65 %
TOIMINTAKULUT	-18 500,00	-4 644,91	-13 855,09	25,11 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-18 500,00	-4 644,91	-13 855,09	25,11 %

Kunnanvaltuusto (toimielin 14)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Kuntalain 410/2015 4. luvun mukaisesti valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa lain 14 §:ssä säädettyihin tehtäviin.

Kuntalaki painottaa kunnanvaltuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuden suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Virolahden kunnan kuntastrategia on päivitetty Virolahden kunnanvaltuustossa 13.11.2023 ja se on voimassa 1.1.2024 alkaen. Kuntavaalien 13.4.2025 perusteella valitaan uusi kunnanvaltuusto, jonka toimikausi alkaa 1.6.2025. Virolahden kunnanvaltuuston 11.11.2024 tekemän päätöksen mukaisesti valtuutettujen lukumäärä putoaa 21sta 15een.

Kunnanvaltuuston sihteerinä toimii kunnanjohtaja.

120 Kunnanvaltuusto

Tavoitteet

Kuntastrategian tavoitteiden asettaminen: talouden tervehdyttäminen, toimivien palveluiden ja elinvoimaisen Virolahden turvaaminen. Kuntalain velvoitteisiin vastaaminen hyvän hallintotavan mukaisesti.

Mittarit

Valtuutettujen ja varavaltuutettujen aktiivinen osallistuminen kokouksiin (100 %)

Kuntastrategian osatavoitteiden toteutuminen vuonna 2025.

Kuntastrategiatyön aloittaminen vuoden 2025 aikana uuden valtuustokauden käynnistyttyä.

Kriittiset menestystekijät

Selkeä yhteinen visio. Voimassa olevan kuntastrategian mukaiset ja johdonmukaiset päätökset.

Toteuma

Valtuusto on kokoontunut osavuosisikatsauksen tarkasteluvälillä viisi kertaa.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C120 Kunnanvaltuusto				
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Muut toimintatuotot	360 000,00	1 130,43	358 869,57	0,31 %
TOIMINTATUOTOT	360 000,00	1 130,43	358 869,57	0,31 %
Henkilöstökulut	-20 000,00	-13 229,60	-6 770,40	66,15 %
Palvelujen ostot	-26 800,00	-10 299,88	-16 500,12	38,43 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100,00	-2 351,77	2 251,77	2 351,77 %
TOIMINTAKULUT	-46 900,00	-25 881,25	-21 018,75	55,18 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	313 100,00	-24 750,82	337 850,82	-7,91 %

Kunnanhallitus (toimielin 16)

Toimielimen tehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta, valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, laillisuuden valvonnasta ja täytäntöönpanosta.

Kunnanhallitus linjaa työllisyys- ja elinkeinopolitiikkaa, maankäytön suunnittelua, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä koordinoi maankäytön, asumisen, liikenteen ja palveluiden pitkän aikavälin toteutusta sekä investointeja. Kunnanhallitus vastaa asema- ja yleiskaavoitusten valmistelusta.

Lisäksi kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, niiden täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallituksen alainen henkilöstöjaosto vastaa kunnan henkilöstöpolitiikan, työsuojelutoiminnan, työterveyshuollon ja työhyvinvoinnin kehittämisestä, henkilöstösuunnittelun koordinoinnista sekä yhteistoimintamenettelyn toimivuudesta.

Toimielimen esihenkilöt eri tulosalueilla ovat kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja matkailupäällikkö.

130 Keskushallinto

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Kunnanvaltuuston ja -hallituksen kokousten valmistelut, asianhallinnan tehtävät sekä koordinointi, kunnanviraston asiakaspalvelun sekä sisäisten toimistopalveluiden järjestäminen. Lisäksi keskushallinto huolehtii Virolahden vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä.

Tavoitteet

Asiakaspalvelutilanteet hoidetaan hyvin

Kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksenteon valmistelu ja koordinointi hyvän hallinnontavan ja lakien mukaisesti

Asianhallinnan tekniset ratkaisut palvelevat asioiden sujuvaa hoitamista

Mittarit

Ei menettelyvirheistä johtuvia valituksia tai oikaisuvaatimuksia hallituksen tai valtuuston päätösasioissa

Ei kriittistä palautetta asiakaspalvelusta

Kriittiset menestystekijät

Kuntaorganisaation hallittu johtaminen ja lainmukaiset hallintomenettelyt.

Toteuma

Kunnanhallitus kokoontui osavuosisikatsauksen tarkastelujakson aikana 9 kertaa. Virolahden kuntamarkkinoinnin pääkanavia ovat Facebook, Instagram sekä kunnan verkkopalvelut.

Virolahden vanhusneuvoston kokouksia on alkuvuoden aikana pidetty 2 kappaletta (19.2. ja 23.4.2025)

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C130 Yleishallintopalvelut				
Myyntituotot	200,00	255,51	-55,51	127,75 %
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	200,00	255,51	-55,51	127,75 %
Henkilöstökulut	-397 699,00	-179 104,44	-218 594,56	45,04 %
Palvelujen ostot	-172 526,00	-67 439,15	-105 086,85	39,09 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 400,00	-8 538,36	138,36	101,65 %
Avustukset	-14 000,00	-1 800,00	-12 200,00	12,86 %
Muut toimintakulut	-100 631,00	-49 742,95	-50 888,05	49,43 %
TOIMINTAKULUT	-693 256,00	-306 624,90	-386 631,10	44,23 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-693 056,00	-306 369,39	-386 686,61	44,21 %

135 Työllisyyspalvelut

Tehtävä

1.1.2025 alkaen kunnan vastuulle siirretyn työvoimapalvelun järjestäminen työvoimapalveluista annetun lain (380/2023) mukaisesti. Virolahti on osa Etelä-Kymenlaakson työllisyysaluetta, jonka vastuukunta on Kotka. Kotkan lisäksi Virolahden kanssa samaan työllisyysalueeseen kuuluvat Hamina, Miehikkälä ja Pyhtää.

Kunnan kustannettavaksi tulee 1.1.2025 alkaen työmarkkinatuen kuntaosuus sekä 2023 uudistuksen mukaisesti työttömyysturva 100 työttömyyspäivän jälkeen.

Tavoitteet

Työllisyyspalvelut, jotka Etelä-Kymenlaaksossa tunnetaan nimellä työelämäpalvelut, palvelee alueen kuntien työnhakijoita, yrittäjiä ja työnantajia erilaisissa työ- ja elinkeinoelämän tilanteissa.

Työelämäpalvelujen tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen.

Työllisyyden hoidon kustannusten hallinta. Virolahden VOS osuus 239 531 € ja työmarkkinatuen kuntaosuus 390 647 €.

Mittarit

Työttömien lukumäärä

Kriittiset menestystekijät

Työttömyyden lisääntyminen

Toteuma

TE-palvelut siirtyivät 1.1.2025 alkaen kuntien järjestämisvastuulle. Työelämäpalvelujen järjestämisvastuu on Kotkan kaupungilla. Virolahti, Miehikkälä, Hamina, Kotka ja Pyhtää muodostavat yhteisen työllisyysalueen.

Virolahden kunnan edustajana Kotkan kaupungin työvoimapalveluiden jaostossa on ollut 31.5.2025 asti Anja Kivelä, henkilökohtaisena varajäsenenä Aki Hurtta. 1.6.2025 alkaneella valtuustokaudella luottamus-tehtävää hoitaa Roope Rantala, henkilökohtaisena varajäsenenä Janne Tolvanen.

Virolahden kunnalle tuleva työllisyyden hoidon valtionosuus siirtyy suoraan Kotkan kaupungille palvelun järjestäjänä. Työmarkkinatuen kuntaosuutta kunta maksaa kaikista yli 100 päivää työttömänä olleista. Kunta ei ole käyttänyt omiin tehtäviin tälle kustannuspaikalle varattua määrärahaa.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01- 06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C135 Työllisyyspalvelut				
Myyntituotot	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Tuet ja avustukset	0,00	6 655,57	-6 655,57	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	0,00	6 655,57	-6 655,57	0,00 %
Henkilöstökulut	-71 700,00	0,00	-71 700,00	0,00 %
Palvelujen ostot	-304 000,00	-170 533,90	-133 466,10	56,10 %
Avustukset	-390 000,00	-201 975,35	-188 024,65	51,79 %
Muut toimintakulut	0,00	-88,23	88,23	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-765 700,00	-372 597,48	-393 102,52	48,66 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-765 700,00	-365 941,91	-399 758,09	47,79 %

136 Kotouttamispalvelut

Tehtävä

Kotoutumisen edistäminen. Virolahdella on sopimus kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä Etelä-Kymenlaaksossa yhdessä Kotkan ja Haminan kaupungin sekä Pyhtään ja Miehikkälän kunnan kanssa. Kotoutumispalveluissa vastuukuntana toimii Kotkan kaupunki.

Kriittiset menestystekijät

Palvelujen alueellinen saatavuus

Äkilliset muutokset pakolaistaustaisten tai tilapäisen suojelun saaneiden lukumäärässä

Toteuma

Sopimus kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä Etelä-Kymenlaaksossa ja lakisääteinen Etelä-Kymenlaakson kuntien kotoutumisohjelma ovat käytössä. Kotkan kaupungin kotoutumisedistämisen palvelut koordinoivat yhteistä ohjelmaa kuntien kanssa.

Maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta MOONAN palvelut ovat olleet kuntalaisten käytettävissä. Maahanmuuttajat saavat MOONAN kautta maksutonta tietoa ja neuvontaa tärkeissä arjen asioissa, esimerkiksi

suomalaisesta yhteiskunnasta ja asuinkunnan palveluista. MOONA palvelee ja neuvoo myös viranomaisia, työnantajia, järjestöjä ja muita tahoja, jotka tarvitseva lisätietoja maahanmuuttoon liittyvissä asioissa.

Kotoutumisen alkuvaiheen asiakkaita Virolahdella on ollut 10. Ulkomaalaisten työllisyystilanne heinäkuun 2025 raportoinnin perusteella osoittaa, että Virolahdella on työttömänä 22 ulkomaalaista työnhakijaa, kun kaikkiaan työnhakijoita on 36.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C136 Kotouttamispalvelut				
Myyntituotot	0,00	14 511,40	-14 511,40	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	0,00	14 511,40	-14 511,40	0,00 %
Palvelujen ostot	-11 700,00	-1 998,43	-9 701,57	17,08 %
TOIMINTAKULUT	-11 700,00	-1 998,43	-9 701,57	17,08 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-11 700,00	12 512,97	-24 212,97	-106,95 %

140 Maaseutupalvelut

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Maaseutupalveluiden tehtäviin kuuluu viljelijätukihallinnon palvelut ja mm. eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin ylläpito. Tehtävä perustuu lakiin maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2020). Tehtävästä vastaa alueellisesti Haminan kaupunki, joka tuottaa palvelut Virolahden kunnan lisäksi Haminan ja Kotkan kaupungeille sekä Miehikkälän ja Pyhtään kunnille.

Tavoitteet

Maaseutupalveluiden tavoitteet määritellään Haminan kaupungin talousarviossa.

Mittarit

Maaseutupalveluiden mittarit määritellään Haminan kaupungin talousarviossa.

Kriittiset menestystekijät

Maaseutupalvelujen saavutettavuus alueellisesti.

Toteuma

Haminan kaupunki on hoitanut tehtäväkenttää suunnitellusti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C140 Maaseutupalvelut				
Palvelujen ostot	-73 500,00	-37 550,00	-35 950,00	51,09 %
TOIMINTAKULUT	-73 500,00	-37 550,00	-35 950,00	51,09 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-73 500,00	-37 550,00	-35 950,00	51,09 %

160 Elinkeinopalvelut

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja. Matkailupalveluista ja Arktikasta vastaa matkailupäällikkö.

Tehtävä

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on kunnan yritystoiminnan edistäminen ja työpaikkojen lisääminen alueella sekä yritysneuvonnan järjestäminen. Matkailupalvelujen tehtävänä on edistää matkailupalvelujen syntymistä ja edesauttaa matkailuyrittäjien toimintamahdollisuuksia kunnassa. Tulosalue koordinoi myös matkailu- ja kuntamarkkinointia kunnassa. Arktika on merkittävin vuotuinen matkailutapahtuma Virolahdella, joka perustuu arktisten lintujen muuttoon. Elinkeino- ja matkailupalvelut tuotetaan yhteistyössä alueellisen kehittämissyhtiö Cursorin kanssa. Muita keskeisiä kumppaneita Virolahden kunnalle ovat Kymenlaakson liitto sekä maaseudun kehittämissyhistys Sepra ry.

Tavoitteet

Hyödynnämme puhtaan siirtymän mahdollisuudet ja edistämme osaltamme aurinkovoimahankkeen toteutumista.

Olemme aktiivinen ja luotettava kumppani alueen ihmisille ja yrityksille.

Rakennamme matkailua luontaisten vahvuksiemme ympärille.

Selvitämme Kaakon luonto- ja kulttuurikeskuksen matkailullisen ja kaupallisen potentiaalin

Teemme yrittäjien tapaamisista säännönmukaista ja mitattavaa.

Toteutamme Arktika-päivät yhdessä lintu- ja luontoasiantuntijoiden sekä eri yhdistysten ja yritysten kanssa.

Mittarit

Puhtaan siirtymän mahdollistavan kaavan lainvoimaisuus 2025

Yrittäjä- ja sidosryhmätapahtumien järjestäminen Virolahdella

Arktika-päivien yhteydessä tuotettuihin palveluihin liittyvän myynnin lisääminen ja opastettujen retkien määrän lisääminen

Kriittiset menestystekijät

Onnistuminen yhteistyössä Cursorin, Kymenlaakson liiton sekä Sepra ry:n ja muiden kumppanuuksien kanssa

Matkailun kehittyminen ja asiakasmäärien kasvu

Toteuma

Cursor Oy:n ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on toteutettu EU-rahoitteista Kaakon luonto- ja kulttuurikeskus selvityshanketta (1.1.2025-31.3.2026).

Helmikuussa järjestettiin Cursorin kanssa yrittäjältä Grill & Bar Aurorassa, paikalla oli noin 45 yrittäjää.

Toukokuussa Virolahden kunta ja Kotka-Haminan seudun kehitysyritys Cursor Oy järjestivät Vaalimaa25-tapahtuman, johon kutsuttiin kansallisia päättäjiä ja asiantuntijoita hakemaan ratkaisuja haasteelliseen talous- ja turvallisuuspoliittiseen toimintaympäristöön, missä itärajalla on eletty viime vuodet. Tavoitteena on löytää ratkaisuja siihen, miten Kaakkois-Suomen talous ja elinvoima saadaan kääntymään kasvuun.

Aurinkovoimala-hankkeen osayleiskaavoitus on hyväksytty 12/2024 kunnanvaltuustossa. Voimalalle on myönnetty rakennuslupa. Rakennusluvasta on tehty oikaisuvaatimus, johon Fortum on antanut vastineen.

Virolahden matkailupalvelut on mukana Cursor Oy:n seudullisissa hankkeissa ja toimenpiteissä, joiden omarahoitus tulee seuturahoista, eikä kunta osallistu erillisellä omarahoituksella.

Arktika-päivät toteutuivat 9.–25.5.2025. Kävijämääräksi arvioitiin 5000 retkeilijää. Näkyvyyttä Virolahdelle saatiin paljon mediassa. Retket sekä risteilyt myivät hyvin ja useampi retki oli loppuun myyty. Aloitettiin yhteistyö Virolahden lukion kanssa. Opiskelijat olivat esittelemässä Arktika-näyttelyä sekä kertomassa Virolahden lukion toiminnasta.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C160 Elinkeinopalvelut				
Myyntituotot	17 600,00	15 415,25	2 184,75	87,59 %
Muut toimintatuotot	0,00	1 000,00	-1 000,00	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	17 600,00	16 415,25	1 184,75	93,27 %
Henkilöstökulut	-62 140,00	-28 535,61	-33 604,39	45,92 %
Palvelujen ostot	-240 200,00	-119 600,31	-120 599,69	49,79 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 700,00	-4 011,06	-4 688,94	46,10 %
Muut toimintakulut	-10 000,00	-5 094,41	-4 905,59	50,94 %
TOIMINTAKULUT	-321 040,00	-157 241,39	-163 798,61	48,98 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-303 440,00	-140 826,14	-162 613,86	46,41 %

170 Museopalvelut

Tulosalueen esihenkilö on matkailupäällikkö.

Tehtävät

Museopalvelut vastaa Virolahden kunnassa museolain 314/2019 mukaisista tehtävistä. Virolahdella on kotiseutumuseo Pyterlahdessa ja Bunkkerimuseoalue Ala-Pihlajassa. Museot eivät kuulu valtionosuuden piiriin.

Museopalvelujen tehtävänä on virolahtelaisen kotiseutuidentiteetin vahvistaminen, perinneaineiston ylläpito ja esittely sekä Bunkkerimuseoalueen ja Green Belt -keskuksen matkailu- ja opaspalveluiden ylläpito ja kehittäminen.

Tavoitteet

Pidetään museokohteet sekä Green Belt -keskus avoinna asiakkaille matkailusesongin ajan toukokuusta syyskuulle ja tilauksesta ympärivuotisesti. Kehitetään Bunkkerimuseoalueen ja Green Belt -keskuksen palveluverkostoa. Museopalveluiden tavoitteena on työllistää kesäaikana paikallisia nuoria.

Bunkkerimuseon kahvilan toiminta pyritään saamaan yrittäjä- tai yhdistysvetoiseksi. Piha-alueen yhdys- haudat korjataan yhteistyössä Reserviläisjärjestöjen kanssa. Osallistutaan Cursorin Reiteistä Vetovoimaa - hankkeeseen, jolla kartoitetaan Salpapolun tämänhetkistä infran tilaa ja mahdollisia uudistuksia reitillä sekä tehdään reitin yhteismarkkinointia.

Mittarit

Asiakasmäärät museokohteissa (> 11.000 vierasta/v)
Käyttömenojen alentaminen museokohteissa (< 23 eur/asukas)

Kriittiset menestystekijät

Museopalveluiden tavoitettavuus ja onnistuminen yrittäjä- tai yhdistysyhteistyössä.

Toteutuma

Kotimaanmatkailun suosio näkyy myös Bunkkerimuseoalueen ja Green Belt -keskuksen vierailijoiden määrässä. Ryhmämatkailijoiden määrä on kasvanut. Museolla on ollut alkukesästä Päivi Arvosen luontokuvanäyttely ja heinäkuusta eteenpäin Kari Kydön valokuvanäyttely. Kadettikoulun 1. vuosikurssi 130 oppilasta vieraili museolla syyskuussa. Museon henkilökunta on järjestänyt useita tapahtumia yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Kunnanvaltuuston päätettyä lopettaa museon ylläpito sen toiminnan jatkamisesta on ollut kiinnostunut kolme mahdollista yrittäjää.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C170 Museopalvelut				
Myyntituotot	28 000,00	5 565,63	22 434,37	19,88 %
Muut toimintatuotot	15 100,00	4 465,33	10 634,67	29,57 %
TOIMINTATUOTOT	43 100,00	10 030,96	33 069,04	23,27 %
Henkilöstökulut	-43 652,15	-16 284,60	-27 367,55	37,31 %
Palvelujen ostot	-18 500,00	-9 226,69	-9 273,31	49,87 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 800,00	-6 670,28	-10 129,72	39,70 %
Avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Muut toimintakulut	-44 000,00	-22 365,09	-21 634,91	50,83 %
TOIMINTAKULUT	-122 952,15	-54 546,66	-68 405,49	44,36 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-79 852,15	-44 515,70	-35 336,45	55,75 %

200 Talouspalvelut

Virolahti ja Miehikkälä ovat tehneet vuodesta 2008 asti palveluyhteistyötä ja tuottaneet osan kuntalaisten palveluista ja organisaation tukipalveluista ns. vastuukuntamallilla Kaakon kaksikko -yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kyseinen yhteistyösopimus päätettiin purkaa vuoden 2024 loppuun, mutta kuntien yhteisellä päätöksellä organisaation tukipalveluissa halutaan jatkaa yhteistyötä myös vuonna 2025. Virolahden järjestämisvastuulla on taloushallinnon palveluiden tuottaminen, mutta tietohallinnon kustannuspaikalle kohdistuvista toimialariippumattomista tietohallinnon palveluista vastaa kumpikin kunta itsenäisesti. Tulosalueen esihenkilö on hallintojohtaja.

Talouspalveluiden tulosalue muodostuu kustannuspaikasta Talouspalvelut (2000) ja Tietohallinto (2020). Talouspalvelujen kustannukset jaetaan Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta palvelun tuottamiseen tarvittavien taloushallinnon järjestelmäkustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliiksi. Tietohallinnon (2020) budjetoidut menot koostuvat mm. Kaakkois-Suomen Tiedon ylläpitämien palvelinten kustannuksista. Henkilöstön työasemien ylläpitokustannukset sekä toimialojen omaan palvelutuotantoon tarvittavien järjestelmien kustannukset kohdistetaan ulkoisina toimintamenoina suoraan kyseisten tulosalueiden kustannuspaikoille.

Talouspalveluiden budjetoidut menot Virolahden kunnan vuoden 2025 talousarviossa muodostuvat palvelut järjestävän kunnan hallintojohtajan, taloussuunnittelijan ja laskentasihteerin henkilöstömenoista, taloushallinnon järjestelmäkustannuksista sekä muista palvelun tuottamiseen kohdistuvista kustannuksista. Myyntituottoihin on budjetoitu maksuosuus Miehikkälältä 107 809 euroa.

Tehtävä

Talouspalveluiden tulosalueen tehtävänä on huolehtia kunnan taloussuunnittelusta ja -seurannasta, talousraportoinnista, kirjanpidosta, ostolaskujen käsittelystä sekä maksuliikenteestä. Lakisääteisten tehtäviensä ja lakisääteisen talousraportoinnin lisäksi talouspalveluiden tulosalueen henkilöstö tuottaa kunta-päättäjien ja johdon päätöksenteon tueksi ajantasaisia informaatiota kunnan muiden tulosalueiden ja kustannuspaikkojen taloudellisesta tilanteesta.

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi strategisista painopisteistä on toimivat palvelut. Talouspalveluiden tavoitteena on tuottaa oikea-aikaista ja laadukasta sisäistä palvelua Virolahden ja Miehikkälän kunnille. Raportointia kehitetään vuoden 2025 aikana ottamalla käyttöön Accuna raportointi alkuvuodesta 2025. Ostoreskontraa hoidetaan ajantasaisesti siten, että vältetään maksujen viivästymisestä aiheutuvat korkoseuraukset. Kassan riittävyyttä tarkkaillaan kuukausittain laadittavan kassaennusteen avulla ja maksujen ajantasaisuus turvataan riittävällä ennakkoinnilla. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava sitoutunut henkilöstö.

Tietohallinnon osalta tavoitteena on turvata häiriötön palvelutuotanto siten, että henkilöstön käytössä on toimivat työvälineet ja järjestelmät.

Mittarit

Ajantasainen raportointi ja oikea-aikainen päätöksentekoa tukevan informaation tuottaminen (Accuna raportoinnin onnistunut käyttöönotto 2025)

Kassan riittävyyden turvaaminen (maksuennuste laaditaan kuukausittain)

Ostolaskuprosessin hoitaminen siten, että vältetään kokonaan maksujen viivästymisestä aiheutuvat viivästyskulut

Tietohallinnon osalta palvelun laatua seurataan Kaakkois-Suomen Tiedon palvelunseurantapalaverissa. Palveluntuottaja toteuttaa asiakastytyväisyyskyselyn vuosittain (asteikolla 1-5 tavoitteena kokonaistyytyväisyys vähintään 4).

Kriittiset menestystekijät

Kriittinen menestystekijä on tukipalvelujen henkilöstön osaaminen sekä oikea henkilöstömitoitus. Henkilömitoitus on suppea suhteessa tehtäviin ja tavoitteisiin. Osaaminen mm. järjestelmien osalta keskittyy harvoille. Palvelun laadun turvaamiseksi on keskeistä, että käytössä on ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset taloushallinnon työkalut ja järjestelmät.

Tietohallinnossa kriittinen menestystekijä on sujuva yhteistyö palvelua tuottavan Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n kanssa sekä palvelun saatavuuden turvaaminen. Palvelun laadun turvaamiseksi on keskeistä, että organisaation käytössä on ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset tietohallinnon palvelut ja järjestelmät.

Toteuma

Talouspalvelujen tulosalueen toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellusti ja talousarvion mukaisesti. Accuna-raportointi käyttöön otettiin suunnitellusti alkuvuoden 2025 aikana. Tietohallinnon osalta palvelu ei ole toteutunut täysin häiriöttä, mutta henkilöstön käytössä on ollut toimivat työvälineet ja järjestelmät.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C200 Talouspalvelut				
Myyntituotot	320 658,00	160 327,00	160 331,00	50,00 %
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	320 658,00	160 327,00	160 331,00	50,00 %
Henkilöstökulut	-141 010,00	-65 147,77	-75 862,23	46,20 %
Palvelujen ostot	-171 400,00	-88 735,55	-82 664,45	51,77 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 448,00	-850,31	-597,69	58,72 %
Muut toimintakulut	-6 800,00	-3 086,46	-3 713,54	45,39 %
TOIMINTAKULUT	-320 658,00	-157 820,09	-162 837,91	49,22 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0,00	2 506,91	-2 506,91	0 %

220 Henkilöstöpalvelut

Virolahti ja Miehikkälä ovat tehneet vuodesta 2008 asti palveluyhteistyötä ja tuottaneet osan kuntalaisten palveluista ja organisaation tukipalveluista ns. vastuukuntamallilla Kaakon kaksikko -yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kyseinen yhteistyösopimus päätettiin purkaa vuoden 2024 loppuun, mutta kuntien yhteisellä päätöksellä organisaation tukipalveluissa halutaan jatkaa yhteistyötä myös vuonna 2025. Virolahden järjestämismallilla on edelleen henkilöstöhallinnon peruspalveluiden tuottaminen, kuten palkanlaskenta ja siihen kiinteästi liittyvät tukipalvelut, mutta kumpikin kunta vastaa jatkossa itse työterveyshuollon, työtoiminnan ja koko henkilöstöä koskevan koulutuksen järjestämisestä. Tulosalueen esihenkilö on hallintojohtaja.

Henkilöstöpalveluiden tulosalue muodostuu kustannuspaikoista Henkilöstöpalvelut (2200) ja Työhyvinvointipalvelut (2202). Henkilöstöjaosto, jonka toimintamenot muodostuvat yksinomaan kokouspalkkioista, toimii kunnanhallituksen alaisena toimielimenä, joten sen kulut on talousarviovuonna 2025 budjetoitu Virolahdella osaksi kustannuspaikan Kunnanhallitus (1300) toimintakuluja. Henkilöstöpalveluiden kustannuspaikan kustannukset jaetaan Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta palvelun tuottamiseen tarvittavien henkilöstöhallinnon järjestelmien kustannuksia ja Haminan kaupungilta hankittavia palkanlaskentapalveluita, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Kaakon kaksikon yhteistyön päättymisen sivistys- ja hyvinvointipalveluissa sekä teknisellä toimialalla tuo edelleen lisätyötä henkilöstöpalveluille, sillä henkilöstöpolitiikan ajantasaistamisessa ja monipuolista palveluiden toimintaohjeiden päivittämisessä on paljon työtä.

Henkilöstöpalveluiden toimintakulut (136 868 euroa) muodostuvat palvelut järjestävän kunnan hallintojohtajan ja henkilöstösihteerin henkilöstömenoista, henkilöstöhallinnon järjestelmäkustannuksista, Haminan kaupungilta hankitun palkanlaskentapalvelun kustannuksista sekä muista palvelun tuottamiseen kohdistuvista kustannuksista. Myyntituottoihin on budjetoitu maksuosuus Miehikkälältä (57 763 euroa).

Talousarviovuonna 2025 työterveyshuollon ja työhyvinvoinnin kustannukset budjetoidaan erilliselle työhyvinvointipalveluiden (2202) kustannuspaikalle. Työhyvinvointipalveluiden kustannuspaikan budjetti (66 500 euroa) muodostuu työterveyden palveluostoista, joita oikaistaan saatavilla KELA-korvauksilla, työhyvinvointia tukevan liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden (ePassi) hankinnoista sekä koko henkilöstölle järjestettävien yhteisten koulutusten menoista.

Tehtävä

Henkilöstöpalveluiden tehtäviin kuuluu henkilöstön ja luottamushenkilöiden henkilöstöasioiden hoitaminen sekä henkilöstöpolitiikan linjausten valmistelu ja toteuttaminen. Tuloksellisuuden edistämiseen pyritään työtyytyväisyyden ja -hyvinvoinnin kehittämisellä sekä oikeudenmukaisella palkitsemisella. Tulosalueen esihenkilö toimii työsuojelupäällikkönä ja esittelijänä Virolahden henkilöstöjaostossa.

Henkilöstöpalvelujen tulosalueella keskeistä osaamisaluetta on mm. palkkahallinnon ja palvelussuhdeasioiden hoitaminen ja neuvonta, työnantajan ja henkilöstön väliset yhteistoiminta-asiat sekä virka- ja työehtosopimukseen liittyvät paikallisneuvottelut. Palkanlaskentapalveluissa tehdään yhteistyötä Haminan kaupungin palkkahallinnon asiantuntijoiden kanssa. Henkilöstöpalveluissa koordinoitaan myös työterveyshuollon kanssa tehtävää yhteistyötä sekä henkilöstön tyhy- ja työtoimintaa. Henkilöstöhallinnon asiantuntijat tukevat kunnassa tehtävää esihenkilötyötä, tuottavat perustiedot mm. koko organisaatiota koskevia henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa varten sekä laativat vuosittain kunnan henkilöstöraportin.

Tavoitteet

Henkilöstöpalveluiden tavoitteena on turvata lakisääteiset kuntatyönantajalle määrätyt tehtävät, kuten palkanlaskenta, viranomaisilmoittaminen ja raportointi. Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tukea organisaatiota sen perustehtävässä tuottamalla ajantasaista tietoa henkilöstövoimavaroista. Palkanlaskentaa hoidetaan yhteistyössä esihenkilöiden kanssa siten, että tarvittavat tiedot palkkatapahtumiin saadaan oikea-aikaisesti ja ajantasaisesti. Työterveyspalveluiden käyttöä seurataan ja mahdollisiin tunnistettuihin työkykyriskiä lisääviin tekijöihin pyritään puuttumaan aktiivisesti. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla sekä yhteisillä koulutus- ja virkistystilaisuuksilla.

Mittarit

Henkilöstöpalveluiden henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen vaatii henkilöstön kouluttamista (henkilöstösihteerin ja hallintojohtajan koulutuspäivien lkm/v tavoitteena 3 pv/hlö).

Toimiva yhteistyö Haminan kaupungin palkkahallinnon asiantuntijoiden kanssa on palvelun keskeytymättömyyden turvaamisen kannalta kriittistä (vuosittaisten yhteistyöpalaverien lukumäärä vähintään 3).

Miehikkälän kunnalle tuotettavan palvelun laadun turvaamiseksi säännölliset yhteistyöpalaverit palvelua hankkivan kunnan edustajien kanssa on keskeistä (vuosittaisten yhteistyöpalaverien lukumäärä vähintään 4).

Kriittiset menestystekijät

Henkilöstöpalveluissa kriittisimpiä menestystekijöitä ovat kyseistä tukipalvelua tuottavan henkilöstön osaaminen ja ammattitaito sekä järjestelmien toimivuus. Henkilöstöpalveluiden kannalta on keskeistä, että käytössä on ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset henkilöstöhallinnon työkalut ja toimivat järjestelmät, ja että ohjeistus on kattava ja ajantasainen.

Toteuma

Henkilöstöpalvelujen toiminta ja talous on toteutunut kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti. Työterveyshuollon palveluista haettava kela-korvaus tuloutuu vasta joulukuulle.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C220 Henkilöstöpalvelut				
Myyntituotot	208 868,00	104 436,00	104 432,00	50,00 %
Tuet ja avustukset	26 970,00	0,00	26 970,00	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	235 838,00	104 436,00	131 402,00	44,28 %
Henkilöstökulut	-104 770,00	-53 231,15	-51 538,85	50,81 %
Palvelujen ostot	-122 200,00	-76 017,10	-46 182,90	62,21 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 068,00	-1 622,17	-445,83	78,44 %
Muut toimintakulut	-6 800,00	-2 857,70	-3 942,30	42,03 %
TOIMINTAKULUT	-235 838,00	-133 728,12	-102 109,88	56,70 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0,00	-29 292,12	29 292,12	0,00 %

Yleishallinto yhteensä

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
B16 Kunnanhallitus				
Myyntituotot	575 326,00	300 510,79	274 815,21	52,23 %
Tuet ja avustukset	26 970,00	6 655,57	20 314,43	24,68 %
Muut toimintatuotot	15 100,00	5 465,33	9 634,67	36,19 %
TOIMINTATUOTOT	617 396,00	312 631,69	304 764,31	50,64 %
Henkilöstökulut	-820 971,15	-342 303,57	-478 667,58	41,69 %
Palvelujen ostot	-1 114 026,00	-571 101,13	-542 924,87	51,26 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 416,00	-21 692,18	-15 723,82	57,98 %
Avustukset	-404 000,00	-203 775,35	-200 224,65	50,44 %
Muut toimintakulut	-168 231,00	-83 234,84	-84 996,16	49,48 %
TOIMINTAKULUT	-2 544 644,15	-1 222 107,07	-1 322 537,08	48,03 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 927 248,15	-909 475,38	-1 017 772,77	47,19 %

2.2 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Toimialan tehtävä/toiminta-ajatus

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat Suomen perustuslain 16 §:n sivistyksellisten oikeuksien toteuttamisesta kunnassa alan lakeja ja normeja noudattaen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialue jakautuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion, kirjaston sekä hyvinvointipalveluiden, vapaan sivistyksen, joukkoliikenteen, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tulosalueisiin. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden eri osa-alueiden toiminta ja sisällöt ylläpitävät ja edistävät kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kuntalaisten hyvinvointi on läpäisyperiaatteena kaikissa kunnan palveluissa, pääpaino ennaltaehkäisyssä.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Toimialajohtaja on hyvinvointijohtaja

Toimielimen esihenkilöt eri tulosalueilla ovat

Tulosalue	Esihenkilö
400 Hallinto	hyvinvointijohtaja
401 Varhaiskasvatus ja esiopetus	hyvinvointijohtaja
411 Perusopetus	rehtori (sivistysjohtaja)
420 Lukio	rehtori (sivistysjohtaja)
426 Hyvinvointipalvelut	hyvinvointijohtaja
430 Vapaa sivistys	rehtori (sivistysjohtaja)
440 Joukkoliikenne	rehtori (sivistysjohtaja)
450 Kirjastopalvelut	rehtori (sivistysjohtaja)
460 Kulttuuripalvelut	hyvinvointijohtaja (hyvinvointipalvelupäällikkö)
470 Liikuntapalvelut	hyvinvointijohtaja (hyvinvointipalvelupäällikkö)
480 Nuorisopalvelut	hyvinvointijohtaja (hyvinvointipalvelupäällikkö)

400 Hallinto – Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallinto vastaa siitä, että koko tulosalueen palvelut järjestetään taloudellisesti ja laadukkaasti. Hallinto huolehtii, että toimintaa ohjaa kuntastrategia sekä muut lakisäätelyt ja pakolliset toimintaa ohjaavat asiakirjat, kuten kunnan hyvinvointisuunnitelma, perusopetussuunnitelma sekä varhaiskasvatussuunnitelma.

Virolahden kunta tuottaa ja järjestää kunnan lakisäätelyt varhaiskasvatus- ja esiopetus-, perusopetus-, lukio-, kirjasto-, nuorisopalvelut, kulttuuri-, liikunta-, vapaa sivistys- ja joukkoliikennepalvelut Virolahden asukkaille. Tämän lisäksi Virolahden kunta järjestää myös Miehillä kunnan asukkaille perusopetusta vuosiluokille 7.–9. sekä vuorohoitoa varhaiskasvatuksessa yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Tavoitteet

- Tarjota toimivat ja laadukkaat perushyvinvointi- ja sivistyspalvelut kuntalaisille lain mukaisesti.
- Laatia uusi hyvinvointisuunnitelma, joka tukee kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointia ennalta ehkäisevästi.
- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoasioiden asianmukainen käsittely.

Mittarit

- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö.
- Ajantasainen hyvinvointisuunnitelma
- Päätökset lapsille ja perheille lapsen edun sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaisesti.

Kriittiset menestystekijät

- Osaavan henkilöstön pito- ja vetovoiman säilyminen.
- Henkilöstön kyky joustaa ja mukautua muutoksiin.
- Hyvinvointisuunnitelman mukaisten toimien toteuttamismahdollisuudet.

Toteuma

Virolahden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 19.5.2025 hyväksynyt sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtamisrakenteen 1.6.2025 alkaen ja lakkauttanut 50 % sivistysjohtajan viran 31.5.2025. Lisäksi hyvinvointipalvelupäällikön tehtävä on hyväksytty muutettavaksi kulttuurikoordinaattorin tehtäväksi. Organisaatio on muutoksessa; viimeisin tarkennus sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtamisjärjestelmään on otettu käyttöön 1.6.2025. Toimialan johtavina esihenkilöinä toimivat hyvinvointijohtaja ja rehtori.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoasiat ovat käsitelty voimassa olevan hallintosäännön ja lainsäädännön mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toiminta päättyi 31.5.2025. Kunnanhallitus toimii sivistys- ja hyvinvointipalveluista päättävänä elimenä Virolahden kunnan hallintosäännön mukaisesti 1.6.2025 alkaen.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden avoinna olevat virat ja tehtävät on saatu täytettyä. Henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöihin on kiinnitettävä edelleen huomiota.

Virolahden kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 on valmisteilla ja sen on määrä valmistua marraskuun 2025 aikana ja saada asiakirja HYTE-työryhmän kautta päätöksentekoon.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C400 Hallinto				
Henkilöstökulut	-194 426,50	-67 462,51	-126 963,99	34,70 %
Palvelujen ostot	-36 000,00	-10 738,88	-25 261,12	29,83 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 400,00	-401,59	-1 998,41	16,73 %
Muut toimintakulut	-18 300,00	-8 579,90	-9 720,10	46,88 %
TOIMINTAKULUT	-251 126,50	-87 182,88	-163 943,62	34,72 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-251 126,50	-87 182,88	-163 943,62	34,72 %

401 Palvelut - varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus on lapsen oikeus ja osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta perustuu varhaiskasvatus- ja perusopetuslakiin. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta, myös siitä päätettäessä. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatusta järjestetään Virolahdella Klamilan ja Virojoen päiväkodeissa. Molemmissa päiväkodeissa järjestetään kuusivuotiaille esiopetusta. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on, osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa, vahvistaa lapsen oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Tavoitteet

- Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus.
- Terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö.
- Tuetaan aktiivisesti lasten ja perheiden hyvinvointia.

Mittarit

- Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma laaditaan keskustellen yhdessä huoltajien kanssa.
- Kelpoinen varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö.
- Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tyytyväiset perheet, päiväkodit vastaavat lapsen ja perheiden tarpeisiin.
- Päiväkotien tilat, välineet ja oppimisympäristö täyttävät terveellisen ja turvallisen kasvuympäristön vaatimukset.
- Pesarapuuttumisen malli käytössä päiväkodeissa kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn.
- Tavoitetaan kaikki yli 3 v. lasten perheet ja panostetaan varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhdessä huoltajien kanssa siten, että perheet tulevat tietoisiksi varhaisen vuorovaikutuksen ja läsnäolon merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Lapsi liikkuu kolme (3) tuntia päivässä, josta tunti (1) hengästyttävää.

Kriittiset menestystekijät

- Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön pysyminen.
- Uusien rakenteiden, toimintamallien ja -tapojen kehittäminen.

Toteuma

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat toteutuneet talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti sekä Virojoen että Klamilan päiväkodissa. Virojoen päiväkodissa toteutuu varhaiskasvatuksen vuorohoitopalvelut myös Miehikkälän kunnalle kuntien hyväksymän yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kevätlukukauden aikana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskenteli viisi henkilöä määräaikaissa tehtävässä ilman tehtävään vaadittavaa kelpoisuutta (varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja varhaiskasvatuksen opettajan sijaisuudet, määräaikainen hanketyö).

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C401 Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Myyntituotot	31 000,00	21 395,00	9 605,00	69,02 %
Maksutuotot	45 500,00	24 691,90	20 808,10	54,27 %
Muut toimintatuotot	0,00	183,00	-183,00	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	76 500,00	46 269,90	30 230,10	60,48 %
Henkilöstökulut	-1 009 177,50	-423 190,12	-585 987,38	41,93 %
Palvelujen ostot	-221 000,00	-102 618,84	-118 381,16	46,43 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 500,00	-4 765,34	-9 734,66	32,86 %
Avustukset	-36 000,00	-13 744,07	-22 255,93	38,18 %
Muut toimintakulut	-143 300,00	-71 494,78	-71 805,22	49,89 %
TOIMINTAKULUT	-1 423 977,50	-615 813,15	-808 164,35	43,25 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 347 477,50	-569 543,25	-777 934,25	42,27 %

405 Erityisavustus

Virolahden kunta on saanut valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen ja/tai esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027. Tällä hankerahalla päiväkodeissa työskentelee yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat pienryhmätoiminnan vakiinnuttamiseen.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C405 Erityisavustus				
Tuet ja avustukset	0,00	41 274,31	-41 274,31	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	0,00	41 274,31	-41 274,31	0,00 %
Henkilöstökulut	0,00	-15 265,53	15 265,53	0,00 %
Palvelujen ostot	0,00	-53,70	53,70	0,00 %
Muut toimintakulut	0,00	-68,64	68,64	0,00 %
TOIMINTAKULUT	0,00	-15 387,87	15 387,87	0,00 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0,00	25 886,44	-25 886,44	0,00 %

411 Perusopetus

Peruskoulut, koululaisten iltapäivätoiminta

Virolahdella toimii Klamilan (45 opp.) ja Virojoen (94 opp.) alakoulut sekä Virolahden yläkoulu (143 opp.). Virolahti on järjestänyt yläkouluopetuksen myös Miehikkälän kunnan oppilaille 1.8.2024 alkaen yläkoulusopimuksen mukaisesti. Yläkoulussa on myös mahdollisuus joustavaan perusopetukseen. Koulujen ateriapalvelut tuottaa Kymijoen ravintopalvelut. Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään alakouluilla. Virolahden kunnassa alkoi syksyllä 2024 kaksivuotinen koulunuorisotyö -hanke.

Tavoitteet

- Koulut tarjoavat laadukasta lähiopetusta terveellisessä ja turvallisessa oppimisympäristössä.
- Opetuksen resurssit pidetään riittävänä.
- Laajennetun oppivelvollisuuden huomioiminen opetuksessa ja ohjauksessa.
- Kielitietoisuuden opetuksen järjestäminen.
- Koululaisten iltapäivätoiminta järjestetään suositusten mukaan ryhmäkohti huomioiden.

Mittarit

- Opetusryhmien koko enintään 20 (+2). Yhdysluokkien ja jakoryhmien käyttö arvioidaan tilannekohtaisesti.
- Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö (opettajat, koulunkäynninohjaajat ja toimistosihteerit). Oppi- ja työmateriaalit ovat ajantasaiset ja riittävät.
- Perusopetuksen ja toisen asteen opintojen suorittaminen.
- Suomitoisenakielenä opetus ja valinnaiset kieliryhmät.
- Asiakastyytyväisyys, resurssi ja tilat riittävät

Kriittiset menestystekijät

- Opetusryhmien koko enintään 20 (+2). Yhdysluokkien ja jakoryhmien käyttö arvioidaan tilannekohtaisesti.
- Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö (opettajat, koulunkäynninohjaajat ja toimistosihteerit). Oppi- ja työmateriaalit ovat ajantasaiset ja riittävät
- Perusopetuksen ja toisen asteen opintojen suorittaminen.
- Suomitoisenakielenä opetus ja valinnaiset kieliryhmät.
- Asiakastyytyväisyys, resurssi ja tilat riittävät

Koulukuljetukset

Koulukuljetukset järjestetään erillisen sopimuksen mukaisesti. Nykyinen sopimus on ollut voimassa 1.8.2023 alkaen, kuljetukset järjestää Vuorelan liikenne. Kuljetuksia täydennetään takseilla.

Toteuma

Perusopetuksen toiminta on toteutunut talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti. Yläkouluyhteistyö on toteutunut Miehikkälän kunnan kanssa sopimuksen mukaisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C411 Perusopetus				
Myyntituotot	1 472 200,00	429 808,31	1 042 391,69	29,19 %
Maksutuotot	13 000,00	6 570,00	6 430,00	50,54 %
Tuet ja avustukset	0,00	13 202,87	-13 202,87	0,00 %
Muut toimintatuotot	1 500,00	1 532,34	-32,34	102,16 %
TOIMINTATUOTOT	1 486 700,00	451 113,52	1 035 586,48	30,34 %
Henkilöstökulut	-2 219 354,00	-1 099 638,21	-1 119 715,79	49,55 %
Palvelujen ostot	-1 674 600,00	-513 072,33	-1 161 527,67	30,64 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-108 000,00	-47 160,99	-60 839,01	43,67 %
Avustukset	-800,00	-1 100,00	300,00	137,50 %
Muut toimintakulut	-495 300,00	-248 408,99	-246 891,01	50,15 %
TOIMINTAKULUT	-4 498 054,00	-1 909 380,52	-2 588 673,48	42,45 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 011 354,00	-1 458 267,00	-1 553 087,00	48,43 %

412 Erityisavustus

Virolahden kunta on saanut valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen ja/tai esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027.

Tällä hankerahalla perusopetuksessa työskentelee yksi koulunkäynnin ohjaaja, jonka tavoitteena on oppimiseröjen tasoittaminen ja opiskelurauhan takaaminen kaikille oppilaille tasa-arvoisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C412 Erityisavustus				
Tuet ja avustukset	0,00	34 373,30	-34 373,30	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	0,00	34 373,30	-34 373,30	0,00 %
Henkilöstökulut	0,00	-20 798,43	20 798,43	0,00 %
Palvelujen ostot	0,00	-118,14	118,14	0,00 %
Muut toimintakulut	0,00	-127,05	127,05	0,00 %
TOIMINTAKULUT	0,00	-21 043,62	21 043,62	0,00 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0,00	13 329,68	-13 329,68	0,00 %

420 Lukio

Virolahdella toimii Virolahden lukio ja lukion osana toimii kilparatsastuslinja. Virolahden lukion opiskelijoille tarjotaan laadukasta ja yleissivistävää lähiopetusta. Opiskelijat voivat halutessaan valita myös urheiluvalmennusta, kotitaloutta sekä tietotekniikkaa. Muualta muuttavia autetaan asunnon hankinnassa. Ritva Ahokkaan perintörahaston tukea käytetään lukion kehittämiseen.

Tavoitteet

- Oppilasmäärän säilyttäminen ja kasvattaminen
- Laadukas lukio-opetus ja opiskelijan huomioiminen yksilönä
- Virolahden lukion ja kilparatsastuslinjan markkinointi

Mittarit

- Oppilasmäärä
- Opiskelijan omien tavoitteiden täyttyminen
- Lukion näkyvyys

Kriittiset menestystekijät

- Oppilasmäärän laskeminen
- Kelpoisuusehdot täyttävien aineenopettajien pysyvyys ja rekrytointi

Toteuma

Virolahden lukion toiminta on ollut talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesta. Virolahden lukioista valmistui 31.5.2025 yhteensä 12 ylioppilasta. Lukiovertailussa Virolahden lukio sijoittui Kymenlaakson parhaaksi ja valtakunnallisesti pienten lukioiden STT:n vertailussa sijalle 13.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C420 Lukio				
Myyntituotot	3 000,00	0,00	3 000,00	0,00 %
Tuet ja avustukset	0,00	10 596,53	-10 596,53	0,00 %
Muut toimintatuotot	0,00	-187,70	187,70	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	3 000,00	10 408,83	-7 408,83	346,96 %
Henkilöstökulut	-542 888,50	-279 682,78	-263 205,72	51,52 %
Palvelujen ostot	-151 000,00	-62 641,41	-88 358,59	41,48 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 100,00	-5 498,58	-23 601,42	18,90 %
Avustukset	-300,00	-300,00	0,00	100,00 %
Muut toimintakulut	-96 200,00	-55 575,97	-40 624,03	57,77 %
TOIMINTAKULUT	-819 488,50	-403 698,74	-415 789,76	49,26 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-816 488,50	-393 289,91	-423 198,59	48,17 %

426 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalveluissa noudatetaan uutta Hyvinvointisuunnitelma 2025–2028 Virolahti -asiakirjaa edistään poikkihallinnollisesti ja eri toimialueisiin ulottuen alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Paikallisen suunnitelman mukaisesti vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston sekä kolmannen sektorin osallistuminen yhteiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön on keskeistä.

Kunnan eri toimialojen rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsentyy sekä paikallisen hyvinvointisuunnitelman että maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä huolehtimisesta, osallistumismahdollisuuksien luomisesta ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Kumppanuussopimukset (muut kuin kulttuuri -, liikunta- ja nuorisopalvelut) ja avustukset täydentävät kuntalaisille tarjottavia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluita.

Tavoitteet

- Alueellisen hyvinvointistrategian ja Virolahden hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 tavoitteiden pohjalta asetetut tavoitteet.
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet
- Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet.
- Kumppanuussopimukset (Ite ja yhdessä) ikäihmisten palveluiden turvaajana
- Kehittää yhteistyötä kunnan, yhteisöjen, järjestöjen ja yritysten kesken.

Mittarit

- Strategioiden eri indikaattorit.
- Kumppanuussopimukset toteutuvat suunnitellusti
- Saadaan toimintaan toimiva ja säännöllinen yhdistys- ja yhteisötreffitoiminta.

Kriittiset menestystekijät

- Alueellisen yhteistyön saumaton kehittäminen hyvinvointiuudistuksen sekä taloustilanteen kiristymisen jälkeen.
- Riittävä henkilöstöresurssi ja toimivat yhteistyörakenteet.

Toteuma

Virolahden kunnan hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty vuodelle 2025 Miehikkälä yhteistyön päätyttyä. Hyvinvointikertomuksen ja –hyvinvointisuunnitelmaa valmistelu vuosille 2026–2029 on aloitettu. HYTE-työryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Ajalla 1.1.-31.5.2025 työryhmän luottamushenkilöedustajina ovat toimineet Vappu Kuokka ja Helena Eriksson.

Digitukisopimus on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C426 Hyvinvointipalvelut				
Henkilöstökulut	-28 680,00	-5 572,50	-23 107,50	19,43 %
Palvelujen ostot	-6 500,00	-2 958,93	-3 541,07	45,52 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300,00	-50,00	-250,00	16,67 %
Avustukset	-2 500,00	-800,00	-1 700,00	32,00 %
TOIMINTAKULUT	-37 980,00	-9 381,43	-28 598,57	24,70 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-37 980,00	-9 381,43	-28 598,57	24,70 %

430 Vapaa sivistys

Virolahden kunnalla on sopimus Kotkan musiikkiopiston kanssa hinta 1 160 € /oppilas/ lukuvuosi. Oppilaita on syyslukukaudella 2024 yhteensä 15. Lisäksi on sopimus Haminan kansalaisopiston kanssa. Sopimuksen mukainen maksuosuus muodostuu siinä suhteessa, miten jokaisesta sopimuskunnasta on opiskelijoita. Virolahden maksuosuusennakko v.2024 oli 19 500 €, arvioitu opiskelijamäärä 250 opiskelijaa.

Tavoitteet

- Yhteistyön jatkuminen aktiivisten harrastajien myötä.

Mittarit

- Oppilasmäärät

Kriittiset menestystekijät

- Kulkuyhteydet

Toteuma

Kotkan seudun musiikkiopiston ja Haminan kansalaisopiston toiminta on toteutunut suunnitellusti. Kevätlukukauden opiskelijamäärä on ollut 16.

Haminan kaupunki on laskuttanut Virolahden kuntaa kansalaisopiston osalta vain 2200 €, arvioitu opiskelijamäärä 190 opiskelijaa. Toinen ennakkolasku tulee syyslukukauden osalta. Toteutunut käyttö laskutetaan vasta tammikuussa 2026. Arvion mukaisesti varattu määräraha kuluu.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C430 Vapaa sivistys				
Palvelujen ostot	-39 100,00	-11 884,44	-27 215,56	30,39 %
TOIMINTAKULUT	-39 100,00	-11 884,44	-27 215,56	30,39 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-39 100,00	-11 884,44	-27 215,56	30,39 %

440 Joukkoliikenne

ELY:n ylläpitämässä joukkoliikenteen käyttöoikeusliikenteen sopimuksissa kunnan maksuosuus on 20 % ja ELY:n 80 %. Joukkoliikenteen osuudet on otettu talousarviossa huomioon ELY:n ilmoittamien laskelmien mukaisesti.

Palveluliikenne sisältyy koululaiskuljetusten sopimukseen ja kustannukset on eritelty koululaiskuljetuksista laskennallisella tuntihinnalla. "Väinön lenkki" -linja liikennöi keskiviikkoisin ja erillinen Vaalimaan suunnan palvelulinja perjantaisin.

Tavoitteet

- Perustason joukkoliikennehankinnat yhteistyössä ELY:n kanssa.
- Palveluliikenteen kriittinen arviointi.
- Onnistunut uudistuksista tiedottaminen.

Mittarit

- Käyttäjämäärät
- Saatu palaute

Kriittiset menestystekijät

- Palvelun löytäminen ja aktiivinen käyttäminen.

Toteuma

Kunnan korvausosuus Kaakkois-Suomen ELY –keskuksen hankkimasta liikenteestä on säilynyt ennallaan.

Palveluliikenne ajetaan osana koulukuljetussopimusta. Koulujen toiminta-aikana keväällä 2025 on toteutunut kaksi linjaa. Kesäkuussa palveluliikenne on toteutunut yhtenä ajopäivänä viikossa yhdistäen Klamilan ja Vaalimaan reitit.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C440 Joukkoliikenne				
Palvelujen ostot	-18 600,00	-10 687,72	-7 912,28	57,46 %
TOIMINTAKULUT	-18 600,00	-10 687,72	-7 912,28	57,46 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-18 600,00	-10 687,72	-7 912,28	57,46 %

450 Kirjastopalvelut

Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasavertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, sananvapaus ja kulttuurien moninaisuus.

Tavoitteet

- Laadukkaat ja monipuoliset kirjastopalvelut kaikille kuntalaisille.
- Yhteistyö paikallisten yhdistysten ja yhteisötoimijoiden kanssa.

Mittarit

- aineistomenot / asukas: 11 €
- henkilöstömenot / asukas: 29 €
- käynnit / asukas: 8
- lainaus / asukas: 14

Kriittiset menestystekijät

- Varmistetaan riittävä määrä henkilökuntaa kirjastopalveluiden tuottamiseen.
- Tarjotaan mahdollisimman monelle mahdollisuus käydä kirjastossa pitämällä Virolahden omatoimikirjaston aukioloajat laajoina.
- Arvioidaan kirjastoautopalvelusopimuksen tarve.
- Tarjotaan asiakaslähtöinen, monipuolinen, uudistuva ja laadukas kokoelma.
- Tuetaan asiakkaiden media- ja digitaitoja, annetaan valmiudet käyttää tietovarantoja ja autetaan tekniikan ja tiedonhaun kysymyksissä.
- Kehitetään kirjastopalveluja asiakkaiden ehdoilla.
- Pidetään kirjaston laitteet ja ohjelmistot ajan tasalla
- Tarjotaan kirjaston tiloja asiakkaiden ja eri toimijoiden tapahtuma-, harraste- ja neuvontakäyttöön, kuin myös opiskeluun, viihtymiseen ja työnteekoon.
- Järjestetään tapahtumatoimintaa itsenäisesti sekä yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Toteuma

Virolahden kirjaston toiminta on ollut talous- ja toimintasuunnitelman mukaista. Kirjastoautopalveluiden sopimus päättyi 31.5.2025 sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätökseen perustuen.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C460 Kulttuuripalvelut				
Myyntituotot	0,00	46,77	-46,77	0,00 %
Tuet ja avustukset	2 500,00	0,00	2 500,00	0,00 %
Muut toimintatuotot	0,00	1 156,96	-1 156,96	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	2 500,00	1 203,73	1 296,27	48,15 %
Henkilöstökulut	-22 466,00	-6 983,39	-15 482,61	31,08 %
Palvelujen ostot	-38 900,00	-18 410,24	-20 489,76	47,33 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800,00	-50,00	-2 750,00	1,79 %
Avustukset	-8 000,00	-2 602,00	-5 398,00	32,52 %
Muut toimintakulut	-13 500,00	-6 693,33	-6 806,67	49,58 %
TOIMINTAKULUT	-85 666,00	-34 738,96	-50 927,04	40,55 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-83 166,00	-33 535,23	-49 630,77	40,32 %

460 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut edistävät kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuurin ja taiteen kokemiseen sekä toisaalta myös kulttuurin tuottamiseen. Näin vahvistetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuripalveluiden avulla luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle sekä tuetaan mahdollisuuksia toteuttaa kulttuuritoimintaa paikallisesti. Laadukkaalla ja kohdennetulla kulttuuritoiminnalla pyritään tavoittamaan jokainen kuntalainen vähintään kerran vuodessa.

Tavoitteet

- Kulttuuripalvelut järjestävät monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille.
- Kulttuuria järjestetään yhteistyössä alueen toimijoiden kesken.

Mittarit

- Kulttuuritoiminnassa seurataan valtakunnallisen kulttuurin Tea -viisarin tuloksia oman kunnan osalta.

Kriittiset menestystekijät

- Kulttuuritoiminnan puitteissa järjestetään erilaisia tapahtumia ja toimintoja sekä omana että yhteistyönä ja ostopalveluna eri kulttuurialojen asiantuntijoilta, taidekasvattajilta ja taiteilijoilta. Erilaisille toiminnoille pyritään luomaan tarpeiden mukaiset tilat ja olosuhteet kulttuuripalveluiden järjestämiseen.
- Kuntalaiset ja muu yleisö löytävät tapahtumat ja innostuvat tulemaan paikalle.
- Yhteistyön onnistuminen.

Toteuma

Lasten kulttuuriviikot toteutuivat seudullisesti toteutettuna 1.2.-28.2.2025 teemalla ystävyys. Kunnan kulttuuripalvelujen järjestämisessä on ollut henkilöresursointipulmaa; kulttuurikoordinaattorin tehtävää on hoidettu osa-aikaisesti ja pääosin sijaisvoimin ajalla 1.1.-31.5.2025.

Tapahtumia on suunniteltu ja toteutettu lähes suunnitelman mukaisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C460 Kulttuuripalvelut				
Myyntituotot	0,00	46,77	-46,77	0,00 %
Tuet ja avustukset	2 500,00	0,00	2 500,00	0,00 %
Muut toimintatuotot	0,00	1 156,96	-1 156,96	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	2 500,00	1 203,73	1 296,27	48,15 %
Henkilöstökulut	-22 466,00	-6 983,39	-15 482,61	31,08 %
Palvelujen ostot	-38 900,00	-18 410,24	-20 489,76	47,33 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800,00	-50,00	-2 750,00	1,79 %
Avustukset	-8 000,00	-2 602,00	-5 398,00	32,52 %
Muut toimintakulut	-13 500,00	-6 693,33	-6 806,67	49,58 %
TOIMINTAKULUT	-85 666,00	-34 738,96	-50 927,04	40,55 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-83 166,00	-33 535,23	-49 630,77	40,32 %

470 Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut edistävät kaikenikäisen väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista. Liikuntapalvelut tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä edelleen kehittämistä toimintatapoja, joiden avulla voidaan tukea niitä lapsia ja nuoria, jotka sitä tarvitsee. Tärkeänä osana liikuntapalveluja ovat liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen, liikuntaneuvontapalveluiden tarjoaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa tarjoamalla edullista, matalankynnyksen liikuntatoimintaa monipuolisesti.

Kaikkien saavutettavissa olevia terveysliikuntapalveluita järjestetään kaiken ikäisille kuntalaisille sekä säännöllisenä ohjattuna sisä- ja ulkoliikuntana että kausittaisina tilaisuuksina. Pystytään tarjoamaan kampanjoita ja tapahtumia kuntalaisten omatoimisen liikkumisen edistämiseksi muun muassa erilaisia omatoimisen liikunnan suorituspaikkoja, luontoliikuntakohteita sekä kävely- ja pyöräilyreittejä hyödyntäen. Lapsille tarjotaan vuosittain uimakoulut uimahalleissa ja uimarannoilla sekä toteutetaan eri lajien koululaiskilpailuja ja -turnauksia. Tuetaan yhdistyksiä avustusten, tilojen käytön suunnittelun, välineistön sekä henkilöresurssien muodossa.

Tärkeä osa liikuntapalveluja on liikuntaneuvonta, jota toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella hyvinvointikoordinaattorin työnä. Toiminnan painopisteet kohdistuvat Kymenlaakson terveysliikuntastrategian 2021–2025 liikuntaneuvonnan tavoitteisiin sekä erityisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden liikuntalähteen käyttöönoton jälkeen kunnan toimialojen palveluiden ja muiden toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Tavoitteet

- Liikuntapalvelut edistävät eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa.
- Liikuntapalvelut keskittyvät lasten ja nuorten liikunnan ja terveyden edistämiseen erityisesti kehittämällä Move-toimintamallia.

Mittarit

- Kuntalaisten fyysinen terveys kohenee ja sitä seurataan erilaisilla mittareilla mm. terveysliikuntastrategian toteutuminen, liikunnan Tea -viisari ja Move - mittaukset sekä liikuntaa tarjoavan yhdistystoiminnan tilastot.
- Uusi Move -toimintamalli kehitetään ja otetaan käyttöön.

Kriittiset menestystekijät

- Yhteistyön onnistuminen eri verkostojen, yhdys- ja rajapintojen sekä kunnan omien toimijoiden kesken
- Avustusperiaatteiden selkiyttäminen

Toteuma

Liikuntapalveluiden ryhmätoiminta on kevään 2025 toteutunut suunnitellusti. Kevään aikana kokoontui 15 ryhmää, jotka tavoittivat 141 ryhmäläistä, 185 ohjauskerralla. Yhteensä liikuntaryhmissä toteutui 1276 käyntikertaa.

Ohjaustoiminnan avustuksia myönnettiin 1850 € ja 536 € kohdeavustuksina. Ohjaustoiminnan piirissä on ollut 22 ryhmää, 340 ryhmäläistä, 393 ohjauskertaa ja 3661 käyntikertaa.

Liikuntakoordinaattori on pitänyt kevään 2025 aikana 21 uimaopetustuntia esi- ja perusopetukselle.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävä on vakinaistettu 1.6.2025 alkaen. Suurin osa hyvinvointikoordinaattorin työstä kohdistuu liikuntaneuvontaan ja liikuntapalveluiden ohjaamiseen. Lisäksi hyvinvointikoordinaattori vastaa hyvinvointisuunnitelmatyöstä kunnassa ja koordinoi mm. Suomen harrastamisen mallin toimintaa.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C470 Liikuntapalvelut				
Myyntituotot	0,00	1 784,19	-1 784,19	0,00 %
Muut toimintatuotot	10 400,00	4 352,68	6 047,32	41,85 %
TOIMINTATUOTOT	10 400,00	6 136,87	4 263,13	59,01 %
Henkilöstökulut	-91 417,50	-38 206,47	-53 211,03	41,79 %
Palvelujen ostot	-27 400,00	-12 829,23	-14 570,77	46,82 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 400,00	-2 580,48	-9 819,52	20,81 %
Avustukset	-13 500,00	-4 434,00	-9 066,00	32,84 %
Muut toimintakulut	-16 200,00	-6 156,43	-10 043,57	38,00 %
TOIMINTAKULUT	-160 917,50	-64 206,61	-96 710,89	39,90 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-150 517,50	-58 069,74	-92 447,76	38,58 %

480 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut edistävät nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Nuorisopalvelut tukevat nuorten itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä yhteistoiminnan että eri tietojen ja taitojen oppimisen kautta. Yhteisöllisyyden vahvistumiseksi on aloitettu koulunuorisotyöntekijä -hanke, jonka tavoitteena on luoda keskustelua ja uusia yhteisöllisyyttä tukevia rakenteita kunnan ja nuorten välille. Nuorille tarjotaan lisäksi erilaisia harrastusmahdollisuuksia sekä vapaa-ajanviettomahdollisuus nuorisotalolla kaksi kertaa viikossa. Nuorisopalvelut edistävät nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä pyrkivät parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja tekemällä yhteistyötä eri verkostojen kanssa sekä tarjoamalla kaikille nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa nuorisotoimintaan.

Tavoitteet

- Nuorisotyö tukee nuorten kokonaisvaltaista kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa
- Nuorisotyö vahvistaa nuorten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia yhteisö- ja yksilötasolla
- Nuoria osallistetaan ja sitoutetaan heitä koskevaan toimintaan ja päätöksentekoon.
- Koulunuorisotyötoiminnan kehittäminen ja juurruttaminen osaksi yläkoulun toimintaa.

Mittarit

- Jokaiselle nuorelle työ- tai opiskelupaikka sekä yksi hyvä harrastus. Näitä tuloksia seurataan mm. työllisyystilanteen, koulupudokkaiden määrän ja harrastustoiminnan puitteissa.

Kriittiset menestystekijät

- Nuorisotilatoiminta pystytään järjestämään omassa kunnassa.
- Nuorilla on riittävästi mahdollisuuksia keskustella ja olla yhteydessä turvallisiin aikuisiin
- Nuorisolle tarjotaan harrastusmahdollisuuksia, jotka heitä kiinnostavat
- Arvioidaan Etelä-Kymenlaakson Ammattiopiston Ekamin yhteistyösopimusta ja sen mahdollistamaa nuorten hyvinvointia ja työllistymistä oman kunnan alueella

Toteuma

Nuorisopalvelut ovat toteutuneet talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti. Nuorisovaltuusto on koontunut säännöllisesti. Nuorisotila on ollut avoinna kaksi iltaa viikossa ajalla 7.1.-13.6.2025. Lisäksi nuorisopalvelut ovat osallistuneet tapahtumiin kouluilla ja muualla kunnassa.

Virolahden kunta on saanut Aluehallintoviraston myöntämän 10 000 € suuruisen "Virolahden Harrastamisen Suomen mallin" -hankerahoituksen. Tällä hankerahoituksella toteutuu perusopetuksen yhteydessä kerhotoimintaa koulupäivän yhteydessä. Lisäksi Virolahden kunta on saanut erillisen koulunuorisotyön aloittamiseen tarkoitetun kaksivuotisen hankerahoituksen.

Virolahden kunnalla on yhteistyösopimus Ekamin kanssa nuorten työpajatoiminnasta, etsivästä nuorisotyöstä ja oppivelvollisuuden tukipalvelu, navista. Työpajasopimus sisältää myös määrärahan nuorten palkkaamiseen. Työpajalla työskentelyyn ei ole enää voinut saada palkkatukea, mutta varatun määrärahan Ekami on sovitusti voinut käyttää nuorten palkkaamiseen. Palkkakustannukset laskutetaan kunnasta toteutuman mukaisesti varatun määrärahan puitteissa.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C480 Nuorisopalvelut				
Tuet ja avustukset	10 000,00	42 767,83	-32 767,83	427,68 %
Muut toimintatuotot	0,00	281,87	-281,87	0,00 %
TOIMINTATUOTOT	10 000,00	43 049,70	-33 049,70	430,50 %
Henkilöstökulut	-100 380,00	-53 402,73	-46 977,27	53,20 %
Palvelujen ostot	-180 400,00	-57 369,56	-123 030,44	31,80 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 300,00	-1 183,06	-7 116,94	14,25 %
Avustukset	-12 000,00	-3 330,00	-8 670,00	27,75 %
Muut toimintakulut	-36 600,00	-18 127,79	-18 472,21	49,53 %
TOIMINTAKULUT	-337 680,00	-133 413,14	-204 266,86	39,51 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-327 680,00	-90 363,44	-237 316,56	27,58 %

40 Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtamisrakenteen muutosten myötä toimialan hallintoresurssi on pienentynyt merkittävästi.

Toimialan toiminta on noudattanut talous- ja toimintasuunnitelmaa. Koko toimiala on onnistunut toimimaan tarkkaa talouden pitoa noudattaen. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen lukuvuosi on eri kuin talous- ja toimintasuunnitelman vuosi ja näin ollen kustannukset eivät automaattisesti toteudu 50 % 1.1.–30.6. välisenä aikana. Osavuosikatsaus kuitenkin osoittaa, että tarvetta lisämäärärahalle toimialalla ei ole.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
A40 Sivistys-ja hyvinvointipalvelut				
Myyntituotot	1 506 400,00	453 093,58	1 053 306,42	30,08 %
Maksutuotot	58 500,00	31 261,90	27 238,10	53,44 %
Tuet ja avustukset	12 500,00	142 214,84	-129 714,84	1 137,72 %
Muut toimintatuotot	13 400,00	8 140,65	5 259,35	60,75 %
TOIMINTATUOTOT	1 590 800,00	634 710,97	956 089,03	39,90 %
Henkilöstökulut	-4 298 201,00	-2 054 382,77	-2 243 818,23	47,80 %
Palvelujen ostot	-2 428 100,00	-821 550,91	-1 606 549,09	33,84 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-212 200,00	-77 682,32	-134 517,68	36,61 %
Avustukset	-73 100,00	-26 310,07	-46 789,93	35,99 %
Muut toimintakulut	-864 600,00	-437 957,92	-426 642,08	50,65 %
TOIMINTAKULUT	-7 876 201,00	-3 417 883,99	-4 458 317,01	43,40 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 285 401,00	-2 783 173,02	-3 502 227,98	44,28 %

2.3 TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT

Toimialan tehtävä

Virolahden tekninen toimiala tuottaa Virolahden kunnan omistamiin toimitiloihin liittyvät tila- ja siivouspalvelut sekä kuntalaisille lakisääteiset maankäytön, kunnallistekniikan, vesihuollon, rakennusvalvonnan, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon palvelut sekä yksityisteiden avustusten jakamisen ja niiden käytön valvonnan.

Toimialan esimiehet eri tulosalueilla ovat tekninen johtaja ja kunnaninsinööri.

Kuntastrategian tavoitteet tekniselle toimelle

Asiakaslähtöisesti kestävä kehityksen kautta pyritään tulokselliseen asuntopolitiikkaan ja laadukkaiden palvelujen tuottamiseen.

500 Keskitetyt hallinto- ja talouspalvelut

Toimialan esihenkilö on tekninen johtaja.

Hallinnossa on varattu teknisen lautakunnan kustannukset sekä hallintoon luettavien työntekijöiden palkkakustannukset.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelutuotannon sopeuttaminen muuttuvaan taloudelliseen tilanteeseen.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C500 Hallinto				
Henkilöstökulut	-269 912,50	-133 608,09	-136 304,41	49,50 %
Palvelujen ostot	-10 700,00	-10 838,58	138,58	101,30 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-400,00	-493,15	93,15	123,29 %
Muut toimintakulut	-13 000,00	-7 072,75	-5 927,25	54,41 %
TOIMINTAKULUT	-294 012,50	-152 012,57	-141 999,93	51,70 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-294 012,50	-152 012,57	-141 999,93	51,70 %

510 Maankäyttö

Toiminnalliset tavoitteet:

Maankäytön tavoitteena on tukea yritys- ja omakotitalojen tonttien markkinointia tuottamalla ajantasaista ja laadukasta materiaalia ja tietoa kunnan viestinnälle. Omakotitontit on viety tietoineen Etelä-Kymenlaakson karttapalveluun.

Kaavojen ja karttojen laadinta ostetaan kilpailutuksen perusteella konsulteilta. Omana tuotantona kaavoitusta ei ole tarkoituksenmukaista järjestää.

Virolahden aurinkovoimahankkeen osayleiskaava on saanut lainvoiman ja hanke on edennyt rakennuslu-pavaiheeseen.

Virolahden merenranta-alueiden osayleiskaavan ajantasaistus on aloitettu vuonna 2021. Kaavan valmistu-minen on viivästynyt museoviraston ja maakuntamuseon vaatimien ja tekemien arkeologisten selvitysten takia. Selvitykset ovat valmistuneet kesän 2025 aikana. Tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville loppuvuoden 2025 aikana.

Tavoitteena saada Virojoen energiatuotannon osayleiskaava- ja asemakaavamuutosehdotukset nähtäville vuoden 2025 aikana.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C510 Maankäyttö				
Henkilöstökulut	-1 792,50	-2 814,74	1 022,24	157,03 %
Palvelujen ostot	-23 500,00	-1 775,26	-21 724,74	7,55 %
TOIMINTAKULUT	-25 292,50	-4 590,00	-20 702,50	18,15 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-25 292,50	-4 590,00	-20 702,50	18,15 %

520 Toimitilat

Tavoitteet

Terveelliset, turvalliset, viihtyisät ja tehokkaat tilat.

Toiminnalliset tavoitteet

1. Terveet tilat
  - Sisäilmaongelmien syntymisen estäminen kiinteistöjen kunnossapitoon panostamalla
  - Uusien tilahankkeiden materiaalivalinnat ja työtavat kestäviksi ja terveiksi
  - Ajantasainen ja tarkka puhtauspalvelu
2. Viihtyisyyden parantaminen
  - Pihojen kunnostaminen
  - Materiaalivalintoihin panostaminen
3. Huoltokirjan käyttöönoton kehittäminen, käyttöönotto kolmella suurimmalla kiinteistöllä
  - Resursoinnin järjeistämisen
  - Ongelmanratkaisusta ennakoivaan toimintatapaan
4. Tapaturmaton kiinteistönhoito
5. Kiinteistöillä ei tapahdu tapaturmia
6. Työturvallisuusriskien tunnistaminen ja turvallisten työtapojen noudattaminen

Kriittiset menestystekijät

Kunnan omistamille kiinteistöille on tehty kiinteistöselvitys ja luotu sen pohjalta kiinteistöstrategia. Seuraa-vassa vaiheessa tarkastellaan rakennuksien rakenteet ja laaditaan pitkän tähtäimen (PTS) suunnitelma kiin-teistöjen tuleviin korjaus- ylläpitotoimia varten.

- Kiinteistöstrategiaan perustuen kartoitetaan kehitettävien ja säilytettävien kiinteistöjen tarkempi kunto sekä laaditaan niille pitkän tähtäimen (PTS) kiinteistökohtainen suunnitelma, jossa määri-tellään tulevat korjaus ja ylläpitotarpeet
- Tilankäytön optimointi ja kiinteistöstrategiaan perustuen ja kunnan ydintoimintoihin kuulumatto-mista kiinteistöistä luopuminen.
- Käyttökustannusten kattaminen ajantasaisella hinnoittelulla.

- Ennaltaehkäisevä lyhyen tähtäimen rakenteiden ja teknisten järjestelmien tarkkailu ja huolto
- Energiankulutuksen pienentäminen kannattavilla investoinneilla ja korjauksilla
- Tapaturma- ja vahinkoriskien tiedostaminen ja kontrollointi

Merkittävimmät toimenpiteet kiinteistöillä 2025

Kunnan omistamien yksittäisten tyhjillään olevien huonokuntoisten osakehuoneistojen kunnostus myyntiä ja/tai vuokrausta varten. Muilta osin toimenpiteet ovat kunnossa- ja ylläpitoa

Toimitiloissa asuntojen vuokrien toteuma on 49,6 % ja muiden tilojen 50,7 %. Asuntojen vuokrausaste 80 %. Toimintakulut toteutunevat talousarvion mukaisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C520 Tilapalvelut				
Myyntituotot	174 050,00	9 537,38	164 512,62	5,48 %
Muut toimintatuotot	3 586 220,00	1 562 288,50	2 023 931,50	43,56 %
TOIMINTATUOTOT	3 760 270,00	1 571 825,88	2 188 444,12	41,80 %
Henkilöstökulut	-527 353,50	-256 854,27	-270 499,23	48,71 %
Palvelujen ostot	-969 000,00	-264 186,67	-704 813,33	27,26 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-882 200,00	-375 511,55	-506 688,45	42,57 %
Muut toimintakulut	-1 425 700,00	-812 742,09	-612 957,91	57,01 %
TOIMINTAKULUT	-3 804 253,50	-1 709 294,58	-2 094 958,92	44,93 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-43 983,50	-137 468,70	93 485,20	312,55 %

530 Yhdyskuntatekniikka

Kunnaninsinööri vastaa Yhdyskuntatekniikan tulosalueesta

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yhtenä painopisteenä on laadukas asuin ympäristö.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteet liittyvät olemassa olevan infran kunnossapitoon. Varavoimakoneita hankitaan lisää.

Yhdyskuntatekniikan talousarvio toteutunee suunnitelman mukaisesti.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C530 Yhdyskuntatekniikka				
Myyntituotot	150 300,00	11 635,88	138 664,12	7,74 %
Muut toimintatuotot	212 000,00	123 807,32	88 192,68	58,40 %
TOIMINTATUOTOT	362 300,00	135 443,20	226 856,80	37,38 %
Henkilöstökulut	-81 021,00	-45 064,56	-35 956,44	55,62 %
Palvelujen ostot	-258 600,00	-125 669,04	-132 930,96	48,60 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 500,00	-20 410,56	-38 089,44	34,89 %
Muut toimintakulut	-2 700,00	-2 908,06	208,06	107,71 %
TOIMINTAKULUT	-400 821,00	-194 052,22	-206 768,78	48,41 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-38 521,00	-58 609,02	20 088,02	152,15 %

535 Jätehuolto

Tavoitteet

Jätehuollon palvelutehtävistä vastaa Kymenlaakson Jäte Oy. Virolahden kunnalla jätehuollossa on entisten kaatopaikka-alueiden vesistö tarkkailut.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C535 Jätehuolto				
Palvelujen ostot	-3 200,00	-1 028,40	-2 171,60	32,14 %
TOIMINTAKULUT	-3 200,00	-1 028,40	-2 171,60	32,14 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 200,00	-1 028,40	-2 171,60	32,14 %

540 Liikelaitokset

Tavoitteet

Vesimaksuihin ei ole esitetty korotuksia. Vesi- ja viemäriliittymiin on otettu käyttöön perusmaksu 1.4.2025 alkaen aiemman mittarivuokran tilalle.

Toiminnalliset tavoitteet

Puhdas ja hyvälaatuinen juomavesi ilman käyttökatkoja. Puhtaan ja terveellisen ympäristön saavuttamiseksi viemärilaitoksen jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti Kymen Veden jätevesipuhdistamossa eikä ylivuotoja tapahdu.

Ravijoen vesiosuuskunnan vesi- ja viemärijärjestelmä ei ole vielä siirtynyt suunnitellusti kunnan omaisuudeksi.

Viemärilaitos

Vanhentunutta prosessiohjausjärjestelmäteknikkaa uusitaan. Vanhoja ohjausjärjestelmien päivityksiä ei enää saa ja niiden korjaaminenkin on lopetettu. Uusiminen on aloitettu vuonna 2023 ja työ jatkuu edelleen 2025.

Liikelaitoksissa on mukana vesi- ja viemärilaitos, kalasatama, länsikeskus ja läjitysalue.

Vesi- ja viemärilaitoksen tuloista suurin osa painottuu loppuvuoteen. Perusmaksut otettiin käyttöön 1.4.2025

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C540 Liikelaitokset				
Myyntituotot	699 600,00	272 753,52	426 846,48	38,99 %
Muut toimintatuotot	114 200,00	54 838,15	59 361,85	48,02 %
TOIMINTATUOTOT	813 800,00	327 591,67	486 208,33	40,25 %
Henkilöstökulut	-96 556,00	-41 971,33	-54 584,67	43,47 %
Palvelujen ostot	-170 500,00	-95 000,08	-75 499,92	55,72 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-241 500,00	-69 299,40	-172 200,60	28,70 %
Muut toimintakulut	-1 400,00	-573,90	-826,10	40,99 %
TOIMINTAKULUT	-509 956,00	-206 844,71	-303 111,29	40,56 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	303 844,00	120 746,96	183 097,04	39,74 %

560 Yksityistiet

Tavoitteet

Yksityisteiden kunnanavustuksia pienennetään vuodelle 2025. Kunnossapitoavustuksia ei myönnetä, ainoastaan perusparannusavustuksiin on varattu 10 000 €.

Tieavustuksissa peruskorjaukset toteutuvat loppuvuoden aikana. Talous toteutuu arviota paremmin.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C560 Yksityistietoimi				
Palvelujen ostot	-900,00	-799,52	-100,48	88,84 %
Avustukset	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-10 900,00	-799,52	-10 100,48	7,34 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10 900,00	-799,52	-10 100,48	7,34 %

570 Ympäristöpalvelut

Ympäristö- ja terveysvalvonta ostetaan ostopalveluna Haminan kaupungilta.

Ympäristöpalveluiden toteutuneisiin kustannuksiin vaikuttaa vuodelle 2025 kustannuksena kirjattu vuoden 2024 toteumaan perustuva tasausmaksu 25 500 euroa. Ympäristöpalveluiden kuluennuste tulee ylittymään. Sopimussisällöstä on tarkoitus syksyn 2025 aikana neuvotella Haminan kaupungin kanssa.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C570 Ympäristöpalvelut				
Palvelujen ostot	-177 600,00	-121 808,76	-84 793,27	52,26 %
Muut toimintakulut	-25 500,00	-12 750,00	-12 750,00	50,00 %
TOIMINTAKULUT	-203 100,00	-134 558,76	-68 541,24	66,25 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-203 100,00	-134 558,76	-68 541,24	66,25 %

590 Rakennusvalvonta

Tavoitteet

Virolahden kunta ostaa rakennusvalvonnan viranhaltijapalvelut ja rakennusvalvonnan operatiiviseen toimintaan liittyvät muut palvelut Miehikkälän kunnalta. Palvelun hinnoittelu perustuu omakustanne periaatteeseen, jolloin palvelun hinta muodostuu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Sopimuksen kohteena olevalle palvelulle kohdistettavat tuotot kohdistetaan kunnittain aiheutuneen mukaan. Palvelun tuottajan talousarvioperusteinen ennakkolaskutus tapahtuu kuukausittain. Tilikauden päätteeksi laskutus tasataan ja tilaaja veloitetaan tai hyvitetään todellisen toteuman mukaisesti.

Tekninen johtaja vastaa rakennusvalvonnan yhteistoimintasopimuksesta ja sen seurannasta.

Toiminta ja talous

Rakennusvalvonta valvoo maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudattamista rakentamisesta, joka on lakisääteistä.

Palvelut ostetaan Miehikkälän kunnalta, joka tuottaa palvelut asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja laadukkaasti lain edellyttämällä tavalla. Yleisenä tavoitteena voidaan pitää rakentamisen ylläpitoa ja laadun edistämistä sekä lakisääteisten tehtävien asianmukaista hoitoa. Tavoitteena on auttaa asiakasta neuvonnan, ohjauksen tarkastuksien ja valvonnan avulla saamaan rakennushanke vastaamaan terveellisen, turvallisen sekä viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista.

Miehikkälän kunta on varannut talousarvioonsa määrärahat rakennustarkastajan sekä yhden vakituisten toimistosihteerin palkkaan.

Tavoitteet vuodelle 2025

- Hyvien asiakaslähtöisten palvelujen ylläpitäminen sekä kehittäminen
- Hyvän ja laadukkaan ympäristön aikaansaaminen sekä valvonta
- Rakennusvalvonnan rekisterien ajantasaistaminen
- RYHTI (Rakennetun ympäristön tiedonhallinta) -hanke
- Henkilöstön kouluttautuminen
- Alueellisten rakennusvalvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistuminen
- Valmistautuminen tulevan rakennuslain tuomiin muutoksiin

Tulojen osalta talousarvio perustuu arvioidun rakentamisen määrään ja niiden lupa- ja valvontamaksutuloihin. Tulojen arviointia vaikeuttaa lain muuttuminen ja toimenpidelupien ja -ilmoituksien poistuminen. Pienet alle 30m² rakennukset on uuden lain mukaan vapautettu luvan hakemisesta.

Virolahden kunnan talousarviossa maksuosuus on merkitty menoksi palvelujen ostona. Virolahden lupamaksutuotot peritään Miehikkälän kunnan toimesta (lupaviranomainen) ja tilitetään Virolahdelle. Yhteiset kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Arvio lupien määrästä 2025 Virolahti		
	kpl	Toteuma 6/2025
Rakentamislupa	30	8
Maisematyölupa	2	4
Purkamislupa	1	0
Jatkoaika	5	7
Tilapäinen lupa	2	1
Purkamisilmoitus	5	5
Poikkeamispäätös	5	1
Yhteensä	50	26

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
C590 Rakennusvalvonta				
Palvelujen ostot	-90 800,00	-41 250,00	-49 550,00	45,43 %
TOIMINTAKULUT	-90 800,00	-41 250,00	-49 550,00	45,43 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-90 800,00	-41 250,00	-49 550,00	45,43 %

50 Tekniset ja ympäristöpalvelut yhteensä

Tekniset ja ympäristöpalveluiden johtamisrakenteen muutosten myötä toimialan resurssi on pienentynyt.

Toimialan toiminta on noudattanut talous- ja toimintasuunnitelmaa. Koko toimiala on onnistunut toimimaan tarkkaa talouden pitoa noudattaen. Tarvetta lisämäärärahalle toimialalla ei ole.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
A50 Tekninen toimi				
Myyntituotot	1 023 950,00	293 926,78	730 023,22	28,71 %
Muut toimintatuotot	3 912 420,00	1 740 933,97	2 171 486,03	44,50 %
TOIMINTATUOTOT	4 936 370,00	2 034 860,75	2 901 509,25	41,22 %
Henkilöstökulut	-976 635,50	-480 312,99	-496 322,51	49,18 %
Palvelujen ostot	-1 704 800,00	-662 356,31	-1 042 443,69	38,85 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 182 600,00	-465 714,66	-716 885,34	39,38 %
Avustukset	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00 %
Muut toimintakulut	-1 468 300,00	-836 046,80	-632 253,20	56,94 %
TOIMINTAKULUT	-5 342 335,50	-2 444 430,76	-2 897 904,74	45,76 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-405 965,50	-409 570,01	3 604,51	100,89 %

2.4 KÄYTTÖTALouden BUDJETTIYHTEENVETO 1.1.-30.6.

	Talousarvio 2025	Toteuma 01-06/2025	Ylitys/alitus	Toteuma-%
Myyntituotot	3 105 676,00	1 047 531,15	2 058 144,85	33,73 %
Maksutuotot	58 500,00	31 261,90	27 238,10	53,44 %
Tuet ja avustukset	39 470,00	148 870,41	-109 400,41	377,17 %
Muut toimintatuotot	4 300 920,00	1 759 122,78	2 541 797,22	40,90 %
TOIMINTATUOTOT	7 504 566,00	2 986 786,24	4 517 779,76	39,80 %
Henkilöstökulut	-6 132 392,65	-2 905 695,17	-3 226 697,48	47,38 %
Palvelujen ostot	-5 293 226,00	-2 072 410,56	-3 220 815,44	39,15 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 433 116,00	-567 655,87	-865 460,13	39,61 %
Avustukset	-487 100,00	-230 085,42	-257 014,58	47,24 %
Muut toimintakulut	-2 501 931,00	-1 357 621,38	-1 144 309,62	54,26 %
TOIMINTAKULUT	-15 847 765,65	-7 133 468,40	-8 714 297,25	45,01 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-8 343 199,65	-4 146 682,16	-4 196 517,49	49,70 %
Verotulot	7 920 000,00	3 288 866,87	4 631 133,13	41,53 %
Valtionosuudet	2 124 800,00	1 126 836,00	997 964,00	53,03 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 000,00	66 422,31	-269 422,31	-32,72 %
VUOSIKATE	1 498 600,35	335 443,02	1 163 157,33	22,38 %
TILIKAUDEN TULOS	0	-424 101,38	424 101,38	0 %
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	0	-424 101,38	424 101,38	0 %

3. INVESTOINNIT HANKKEITTAIN

Investoinnit, lisämäärärahan tarve

Investointeihin varattujen määrärahojen toteutumisaste 30.6.2025 oli vain noin 4 %. Merkittävin osa vuoden 2025 investoinneista toteutuu jälkimmäisen vuosipuolikkaan aikana. Lisämäärärahalle ei ole tiedossa olevaa tarvetta osavuositarkastuksen laadinnan hetkellä.

INVESTOINNIT	euroa (alv 0%)	2025	2026	2027	Yhteensä
Virojoen koulu	Saneeraus, suunnittelu -26, toteutus -27/-28		30 000	500 000	530 000
Tekninen toimi	Varikon kylmä varastorakennus, tarveselvitys		10 000		10 000
Mäntyrinne	Maalämpö 150 t€ -27, peltikate 150 t€ -27, jäähdytys -28			300 000	300 000
Mäntyrinne	Rahoitusosuus			-40000	-40000
Paloasema	Maalämpö, suunnittelu -24, rakentaminen -25	150 000			150 000
Paloasema	Maalämmön rahoitusosuus	-30000			-30000
Terveyskeskus	Maalämpö, suunnittelu -25, rakentaminen -26	10 000	240 000		250 000
Terveyskeskus	Maalämmön rahoitusosuus		-50000		-50000
Opintie 4	Sisätilojen kunnostus yhdistyskäyttöä varten	25 000			25 000
Opintie 4	Palvelimen siirto (kriittinen kunnan tietoliikenneyhteyksien kannalta)	25 000			25 000
Tekn. toimen konehankinnat	Suurteholeikkuri			40 000	40 000
Tekn. toimen konehankinnat	Traktori		25 000		25 000
Tievalaistus	Peruskorjaus; Ala-Pihlaja, Klamila, Ravijoki II		50 000	40 000	90 000
Kaavatiet, peruskorjaus	Haukitien alkupää- 25, Riihipellon alue- 26		100 000	100 000	200 000
JV pumppaamot	Peruskorjaus; Harjun laitos, Haminan linja	70 000			70 000
VV laitos	Virojoen alueella saneerausta, vesimittareiden uusinta etäluettaviksi	150 000	150 000	150 000	450 000
Kalasatama	Laiturin uusiminen		70 000		70 000
Konekeskus	Varavoimakoneiden hankinta	10 000	10 000	10 000	30 000
	Menot	440 000	685 000	1 140 000	2 265 000
	Tulot	-30 000	-50 000	-40 000	-120 000
Asukkaita	Investoinnit netto	410 000	635 000	1 100 000	2 145 000
2927	euroa/asukas	140	217	376	